

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש (אוי קלט)
 עתון יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית.
 העורך: ד"ר א. מ. מרמון האחרון: דוד שן
 המו"ל: מזרח חדש בע"מ, ת.א. רח' הנגב 14.
 שנה ל"ז, XXXVII. עתוליאם.
 Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO.
 A szerkesztésért és kiadásért felelős:
 SCHON DEZSO. — Kiadó: Mizraon
 Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rehov Hanegev
 (volt Schlesinger) 11. sz. Telefon: 67877

Eisenhower beszédével megnyílt az új amerikai kongresszus

Izrael és arab államok viszonyáról nem esett szó

Washington, (UP és STA). — Eisenhower elnök nagy beszédével tegnap nyílt meg Washingtonban az amerikai kongresszus új ülészaka. A demokráta többségű kongresszus előtt Eisenhower részletesen ismertette az Egyesült Államok kormányának kül- és belpolitikai programját és felvázolta azokat a kérdéseket, amelyeket törvényhozási úton fog megoldani.

Zaidó körökben feltűnt, hogy beszédében nem tett említést az Izrael és az arab államok közötti kapcsolatokról.

Ünepséges külsőségek között, a hagyományos ima elmondásával nyílt meg a kongresszus új ülészaka. A ülés teremben jelen voltak a kormány összes tagjai és mindkét törvényhozó testület megválasztott képviselői, amikor L. R. Alson felkérte az elnököt, hogy elmondja az elnök, a kongresszus és az egész világ békéjéért fohászkodó imát, hozzátéve azt az imát is, amelyet minden évben elmondanak a kongresszus megnyitása alkalmával. Ezenkívül külön imát is mondott Dag Hammarskjöld, az UNO főtitkárának kínai küldetése sikeresre.

Anglia és Perzsia között létrejött egyezményeket, amelyek rendkívül fontos vívmányok a szabad világ szempontjából.

Eisenhower hangsúlyozottan mutatott rá a Görögország, Törökország és Jugoszlávia között létrejött szövetségre, amely megerősíti a közkeletű térség biztonságát. A manilai egyezmény kiegészíti azokat a szövetségeket, amelyeket az Egyesült Államok Ausztráliával, Új Zélanddal, a Fülöp-szigetekkel, Délkoreával és Japánnal hozott létre, valamint azt a szövetséget, amelyet a kínai nemzeti köztársasággal fognak megkötni. Minden esetleges támadás Ázsiában a szabad népek egyesült ellenállásába fog ütközni — mondotta Eisenhower.

való bekapcsolásáról és az Atlanti egyezmény vezetéseben való együttműködéséről beszélt, majd az atomenergia problémájára tért át, kijelentve, hogy jó kilátások vannak az atomenergia békés célú felhasználására vonatkozó amerikai tervek megvalósítására.

A békét még nem sikerült teljes mértékben biztosítani — mondotta Eisenhower. — az emberiség azonban boldogan lélezkedik fel, mert már hosszú ideje nem folynak

harok a világ egyetlen részében sem.

Ki ellenzi a fegyverkezés csökkentését?

A világban uralkodó bizonytalanság felkeltésében a Szovjetunió a bűnös, — mondta Eisenhower, — mert a szovjetblokk vezetői megfélemlítik szomszédaikat és ellene vannak a fegyverkezés reális méretű csökkentésének. A Szovjetunió és szövetségeseinek is van atomfegyvere, amely még inkább fokozza a világbéke-re leselkedő veszélyt azok részéről, akik a kommunizmust erőszakkal akarják a világra rákényszeríteni.

Eisenhower kijelentette, hogy az Egyesült Államok

változatlan hűséggel támogatja az UNO-t és mindig mérlegelni a nemzetközi szervezet megerősödését. Ezzel kapcsolatban Eisenhower említést tett Dag Hammarskjöld UNO-főtitkár küldetéséről, aki vállalkozott arra, hogy az UNO nevében a kommunista Kína fogságában levő amerikai repülőgépek szabadításán fáradozzék.

Gazdasági és belpolitikai problémák

Az elnök ezután gazdasági problémákra tért át és kijelentette, hogy az amerikai mezőgazdaság kilátásai jók és hogy az elmúlt 21 hónap alatt 2 milliárd 300 millió dollár értékű mezőgazdasági árufelesleget helyeztek el. A mezőgazdasági kivitel 1955-ben még nagyobb lesz, mint az előző években volt. Az amerikai (Folytatás a 12-ik oldalon)

A Kelet és a Nyugat közti szakadék

Eisenhower nagy beszédében mindenekelőtt ígéretet tett a parlament tagjainak, hogy kormánya szoros együttműködést kíván fenntartani a kongresszussal. A Kelet és a Nyugat közötti ellentétokről szólva Eisenhower azt hangsúlyozta, hogy nem csupán gazdasági elméletek összeütközéséről van szó, hanem az emberi méltóságról, mert az embert nem azért teremtette az Isten, hogy rabzolgásgába döntse, kihasználják és mint értéktelen holmit félredobják az állam érdekében.

A kongresszus ülészaka egyen időpontban nyílt meg, — mondotta Eisenhower, — a mikor a világnak egyetlen részében sincs háború, számításba kell venni azonban, hogy az Egyesült

Amerika szerepe a világban

Az elnök rámutatott arra, az egész világ békéjéért fohászkodó imát, hozzátéve azt az imát is, amelyet minden évben elmondanak a kongresszus megnyitása alkalmával. Ezenkívül külön imát is mondott Dag Hammarskjöld, az UNO főtitkárának kínai küldetése sikeresre.

Az emberiség boldogan lélezkedik fel

Az elnök a továbbiakban Nyugat-Németországnak a nyugati védelmi szervezetbe

Az emberiség boldogan lélezkedik fel

Az elnök a továbbiakban Nyugat-Németországnak a nyugati védelmi szervezetbe

Az emberiség boldogan lélezkedik fel

Az elnök a továbbiakban Nyugat-Németországnak a nyugati védelmi szervezetbe

Az emberiség boldogan lélezkedik fel

Az elnök a továbbiakban Nyugat-Németországnak a nyugati védelmi szervezetbe

Mendes-France megérkezett Olaszországba

A nyugateurópai fegyverek standardizálásáról és egységes gyártásáról fog megbeszéléseket folytatni

Páris, (UP). — Pierre Mendes France francia miniszterelnök tegnap délelőtt a francia köztársasági elnök, a gámréplőgépén Nápolyba utazott. A francia miniszter elnök előbb felesége társaságában néhány napot pihenni fog, majd hétfőn Rómába utazik, ahol megkezdődik politikai tárgyalásait. Első megbeszélése Mario Scelba olasz miniszterelnökkel lesz.

A miniszterelnökhöz közel álló körök azt a hírt lanszozták, hogy Mendes France bizonyos időre megátartja a külügyi tárcát is, holott napokon keresztül tárgyalásokat folytatott a külügyek átadásáról. Jóllehet politikai körök szerint

Mendes Francenak nem sikerült megválnia a külügyi tárcától és ezért úgy határozott, hogy további tanácsadókat és titkárokat vesz maga mellé, akik a miniszterelnökség és a külügyminisztérium ügyeinek vezetésében segítségére legyenek.

A Mapam visszautasította Ben Gurion ajánlatát

a chalui front megalakítására

Munkáspárti kormánykoalícióban hajlandó részt venni a Mápam

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet ról. tudósítójától). — A Mápam politikai bizottsága tegnap visszautasította Dávid Ben Gurion ajánlatát a pártnak a „chalui frontban” való részvételére. A bizottság ülésén Mír Jáari képviselő számolt be a ma egy hete Ben Gurionnal Merehávja kibucban lefolytatott tárgyalásokról.

A politikai bizottság egyhangúlag elfogadott határozatában kimondja, hogy a Mápam hajlandó résztvenni a munkáspártok által létrehozandó kormánykoalícióban, de a Ben-Gurion által ajánlott „chalui frontot” nem tartja reálisnak és ezért visszautasítja.

Átkutatás nélkül a konvoj nem mehet tel a Scopus-hegyre

Izrael szerint a transzjordánoknak nincs joguk a kutatáshoz, csak az UNO-nak

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A szerdán visszafordult Scopus-hegylé és vizsgálatot végezni. A transzjordánok jelen sem lehetnek a karaván esetleges átvizsgálásánál.

Az izraeli álláspont szerint viszont egyedül az UNO-nak megfigyelők főnökének, de

nem a transzjordán hatóságoknak van joga kutatást és vizsgálatot végezni. A transzjordánok jelen sem lehetnek a karaván esetleges átvizsgálásánál.

Az izraeli álláspont szerint viszont egyedül az UNO-nak megfigyelők főnökének, de

Hammarskjöld első érdemleges megbeszélése Csu En-Laj-jal

Hír szerint az UNO főtitkára megrovidítá Pekinben tartózkodását

Peking, (UP). Dag Hammarskjöld, az UNO főtitkára tegnap tartotta meg első érdemleges megbeszélését Csu En-Laj kínai miniszterelnökkel, akinek átnyújtotta a 11 amerikai pilóta szabadonbocsátására vonatkozó követelést. Hammarskjöldöt több tanácsadója kísérte el a kínai miniszterelnökkel való találkozáshoz. Jelen volt Ahmed S. Muchari, az UNO-főtitkár pakisztáni politikai tanácsadója, Humphrey Waldock jogtanácsos, valamint Per Lindholm. — Kínai részről Csang Han Pu helyettes külügyminiszter és a külügyminisztérium több főtisztviselője is résztvett a beszélgetésben. A pekingi rádió rövid híradásban számolt be a találkozásról.

Az UNO-főtitkár tegnap a kínai miniszterelnök vendége volt Pekingben. A kínai kormány összes tagjai látogatást tettek Hammarskjöldnél, aki körutat tett Pekingben és a város polgármestere megmutatta neki az iváros érdekességeit.

Hammarskjöld híre szerint megrovidította pekingi tartózkodását és csak egy hétig marad a kínai fővárosban. A moszkvai rádió tegnap tett említést először Hammarskjöld pekingi látogatásáról. A rádió a következő rövid jelentéssel légedett meg: „Az UNO-főtitkár Pekingbe érkezett.”

A kínai államférfiakra kellemetlen hatást tett, hogy Hammarskjöld nem fogadta el a kormány hivatalos meghívását és kijelentette, hogy inkább a svéd követségen akar megállni és nem akar a kínai kormány vendége lenni.

Izrael-egyiptomi megbeszélés

a határvizdek békéjének biztosítására

Burns tábornok is részt vett az első találkozáson

A hadseregek szövívője közli: Árje Sálév alezredes a fegyverszüneti bizottságok összekötő tisztje, a 95-ös kilométerkönel tegnap találkozott Gohár ezredessel, az izraeli-egyiptomi fegyverszüneti bizottság egyiptomi parancsnokával. A találkozáson jelen volt Burns generális, az UNO-felügyelők parancsnoka. A napirenden a fegyverszüneti egyezménynek a gázai övezetben való betartása körül felmerült problémák szerepeltek.

latot tett az izraeli-egyiptomi határvizdek békéjének helyreállítása és az átszivárgás megszüntetése céljából. A javaslat főbb pontjai: huzzanak szögcsodrótkerítést a határvizdek egész hosszában, közvetlen telefonösszeköttetés a helyi parancsnokok között, közös izraeli-egyiptomi mozgó határőrség.

A tanácskozással egy nap nem fejezték be. Elvi megállapodás történt annak folytatásáról, bár a következő ülés időpontját nem rüzték ki.

A tegnapi találkozáson a Bät Gállim ügyét nem említették.

Klein Lea Grimm Avraham (Edu) Tel-Aviv (Temesvár) Petach-Tikva (Lugos) emüton értesítik barátait és ismerőseiket, hogy a hó 1-én HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK.

Ku cspenz nélkül

berbe adók szobák, irodák Natánján, a Herzl u. 29. sz. a. Felvilágosítás: Polák, Ede-kávéház, Natánján déli 1-3-ig; vagy Tel-Avivban, Sdórot KKI. 83., este 8-9-ig.

ELADÓK

2 1/2 és 3-szobás luxus akások Bnó-Brákban, a Sdórot Háacmáuton. Érdeklődni az építkezésnél vagy Deutsch Zsigmondnál T.A., Jád Eljáhau, Margolin-u. 5., vagy La Guardia utca 18. sz., ajtó: 14. d. u. 4 óra után (*)

Feljelthetetlen férjem, apa, nagypapa

ANCSEL FERENC NEMER (Marosvásárhely)

SIRKÓAVATÁSA

Vasárnap d. u. 3 órakor lesz a kfar-chászidim temetőben. Külön autóbusszal délután 3 órakor a nasseri templomtól.

FAZIK? GANZFRIED PAPAN!

GANZFRIED PAPANOK (A. KING GEORGE 30.)

PELYHET, TOLLAT VESZÉK

קכה מוסתן SHAVIT 18-98

Pilot Radio
EGYESULT ALLAMOK...
ANGLIA...
MOST IZRAELBEN IS

Az izraeli rádió magyar adása
Péntek este 9 órakor: Hírek -
Sajtószenle, szombat este 9
órákor: Hírek - Dr. Márton La-
jos: Chana Szenes irodalmi as-
zyatka. Az adások a 402 és 460
m. közép, a 33.3 és 43.9 méteres
rövidhullámhosszon hallhatók.

PÉNTEK
6: A haifai rádió adása (249
m. középhullám), 6.30: Mán tovú,
6.35: torna, 6.45: zenélő óra,
7: hírek, 7.15: hanglemek, -
12: Sosná Dámári énekszámát,
12.30: katonaszerekek, 12.50: kór-
házak kívánságmsóra, - 13.30:
hírek, 13.50: hanglemek, 15.30:
kabbalát sabbat műsor, 16: ifju-
sági műsor, 16.50: klasszikus ze-
ne kívánságmsóra: Beethoven:
„Egmont” nyitány; Schumann
Zongoraverseny (a-moll); Rimszkij
Korzakov: „Az aranykakas”, -
18: hírek, 18.15: hírek könnyű
héber nyelven, 19: könnyű zene,
19.30: „Régi és új dalok”, 20.30:
hírek, 21.05: péntekesti hangver-
seny: Gusztav Mahler: 1. Adagio
az 5. szimfóniából, 2. 7. szimfó-
nia, 22.35: tánczene, 23: hírszsz-
foglatás.

A hadsereg rádiója:
18.40: Péntekesti hangverseny:
Barber: Nyitány, Gershwin: 2.
Rapszódia, Gold: Délamerikai szim-
fónia, 19.40: Részletek Leo-
nard Bernstein „Csodaváros” e-
zenés szimfóniából, 21.15: tánc-
zene.

Kel Cion Lázó - Jiddis műsor
33.3 m. rövidhullám
19.15: Péntekesti dalok, 19.49:
Szórá és Hártár, 19.24: politikai
beszámoló, 19.34: péntekesti gyer-
tyafénytel, 19.45: Karmel-hegyi
riport, 19.55: a hét legfontosabb
eseményeiről.

Ügyeletes gyógyszerárak
(éjfélig)
TEL-AVIV: Abramsky, Allenby
42, tel. 3526 - Jaffe, Ben Jehuda
172, tel. 24543 - Achad Háam
gyógyszertár, Achad Háam 21,
tel. 3851 - Frenkel, King George
28, tel. 3721 - Ziva, Schunát Há-
tikva, tel. 67403 - Elkamel, JAFFA,
FA, 4. u. 65. sz., tel. 83361 (23
órától) - BNE BRAK: Alexandri,
„Refua”, Rech. Hárásai - RAMAT-
GAN: Jáhálom gyógyszerár, Já-
hálom 64 - GIVATAJIM: Mame-
luk gyógyszerár, Schunát Boro-
chov.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hangleme-
zek, 8.30: hírek, 8.40: izraeli da-
lok, 9: Weber: Klarinetverseny
(Esz-dur); Haydn: Szimfónia (C-
dur); 10: zenel találós verseny,
11: Dvorzák: Karnevál-nyitány;
Hacheturián: Zongoraverseny -
11.45: „A függöny felgördül” A
Mogod: „Az égő csipkebokor”
Chana Szenes emlékére írt szimfó-
ny, 12.20: héber dalok kívánság-
msóra, 13: színház- és filmzse-
mlé, 13.30: hírek, 13.45: cházán-
dalok, 16: könnyű zene, 16.15:
operaszerekek: Verdi: Aida című
operájának I. és II. felvonása, -
18: hírek, 18.15: hírek könnyű hé-
ber nyelven, 19.40: néptánok, -
20: kérdés-feleletek, 20.24: Tán-
cszerekek (Jesásás 19-20.), 20.30:
hírek, 21: Meláve Málká mű-
sor, 21.35: Brahma: Hegedűver-
seny (a-moll) Jascha Heifetz elő-
adásában, 22.05: néptánok, -
22.35: tánczene, 23: hírszsz-
foglatás, 23.05: tánczene, 24: Hatikva.
A hadsereg rádiója:
19: Zenei egyveleg, 19.45: ked-
velt dallamok, 20: zenei mozaikok,
20.45: néptánok, 21: tánczene.

Kel Cion Lázó - Jiddis műsor
33.3 m. rövidhullám
19.15: Sávuá tov, 19.19: az el-
mult hétről, 19.30: a jövő hét nap-
tára, 19.34: Ríport a Jeruzsálem
hajórol, 19.50: cházánadalok ki-
vánságmsóra.

Ügyeletes gyógyszerárak
Reggel 8-9 óráig
TEL-AVIV: Dr. Kohlberg, Al-
lenby 23, tel. 23335 - Grinberg,
King George 46, tel. 26208 - Nor-
dau, Ben Jehuda 183, tel. 23573 -
Reitblatt, Náchlát Benjámin 19
„Hajarkon”, Rasso, Ibn Gavuro
184 (Jehuda Hamakabi-u. mel-
lett), tel. 21588 - Hatikva, Schu-
nát Hátikva, tel. 67404 - Glnka
JAPFA, 4. u. 19. sz., tel. 83429,
BNE BRAK: Alexandri „Refua”,
Rech. Hárásai, - RAMAT-GAN:
Orion, Arizoroff 19.
19-20 óráig:
TEL-AVIV: Merpe, Allenby 77,
tel. 3487 - Bráchá, Dizengoff 243,
telefon: 25440 - Moskovits, King
George 26, tel. 62650 - Meschia-
shon, Ben Jehuda 83, tel. 22481
Hatikva, Schunát Hátikva, tel.
67404 - Glnka, JAPFA, 4. u. 19.
sz., tel. 83429 - BNE BRAK:
Alexandri „Refua”, Rech. Hárásai -
RAMAT-GAN: Orion, Arizoroff-
utca 19.

Cion szállodák
TIBERIAS
KIRJAT SMUEL A VÁROSBAN
Tel. 127
MELEGVIZ MINDEN SZOBÁBAN.
בשר למחרון מן המחרון

Izraelnek szellemi és művészeti téren kell nagyá lennie

— mondotta Aba Even a Norman-alap gyűjtőkampányának megnyitóján

New York, (STA). — Az izraeli kultúrntézményeket támogató amerikai Norman-alap megnyitotta ideai gyűjtőkampóját. A megnyitó ünnepségen Aba Even izra-
eli nagykövet is beszélt és azt mondotta, Izraelnek nem lehetnek reményei arra hogy gazdasági nagyhatalom legyen, de szellemi, művészeti és kulturális téren tárva áll előtte a világ. Izrael mindent meg fog tenni, hogy minél nagyobb színvonalra fejlessze a kulturális intézményeit anélkül, hogy egy pillanattal is elhanyagolná biztonsági pro-
blémáit az éhínséges arab légkörben. A modern izraeli kultúra — mondotta Aba Even — három forrásból táplálkozik a nyugati civilizációból, a biblia héber hagyományából és a gálut tapasztalataiból.

A Kupat Cholim orvosát és igazgatóját okolja gyermekének haláláért

Egy migdál-áskáloni takos kártérítési pert indított a téves diagnózis és az elmaradt látogatás miatt

Keset Salamon, migdál-áskáloni lakos ötezer font összegű kártérítésért pert indított a helyi Kupat Cholim igazgatója és egyik orvosa ellen, akiket felelősnek tart hat hónapos csecsemője haláláért és egyben kérte, hogy mentesítsék a bírósági illeték alól, mert különben nem tudja megindítani a pert.
A perirat szerint Keset Salamon tavaly február 19-én jelentette a Kupat Cholim igazgatójának, hogy a gyermeke beteg és orvosi segítséget kért. Az igazgató állta megnevezett orvos megállapította a gyerekről, hogy rendben van, de a csecsemő állapota a következő órák során rohamosan rosszabbodott és erre a felperes ismét a Kupat Cholim igazgatójához fordult. Ezalkalommal azonban a Kupat Cholim orvosa nem volt hajlandó elmenni a felperes otthonába, annak ellenére, hogy értesítették a csecsemő súlyos állapotáról.
Keset Salamon magánorvoshoz volt kénytelen fordulni, ez azonban már nem tudott segíteni a csecsemőn, aki néhány óra múlva meghalt. Az apa azzal vádolja a Kupat Cholim orvosát, hogy először rossz diagnózist állapított meg, azután meg elmulasztotta, hogy kijelölje a beteghez. A Kupat Cholim igazgatójának pedig, aki szintén orvos, a másod alkalommal magának kellett volna segítséget nyújtania, amikor azt az alárendelt orvos megtárgalta — állítja a felperes.

Rekordtorgalmat bonyolított le 1954-ben a haifai kikötő

Több, mint 1.6 millió tonna árut raktak be és ki az elmúlt évben

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Rekordteljesítménnyel zárult a haifai kikötő 1954 évi forgalma. Az elmúlt év folyamán 1.607.000 tonna kimenő és érkező árut rakodtak a kikötőben, ami meghaladja az állam fennállása óta előzőleg az 1951-es évben elért 1.508.000 tonnás csúcsérté-
ményt. A mandátum idején a maximum 1.355.000 tonna 1947-ben volt. Figyelembe kell azonban venni, hogy 1947-ben már megindult az angol katonai felszerelések kiszállítása.
Figyelemreméltó az ex-
port terén elért haladás. Ki-
vitelt 1954-ben: 549.000 tonna (ebből 317.000 tonna citrusgyümölcs); 1951-ben 184.000 tonna (168.000 tonna cit-
rus); 1947-ben 539.000 tonna (286.000 tonna citrus). A cit-
rusgyümölcsön kívül az 1954 évi kivitel legnagyobb tétele az üveg cement volt (125.000 tonna). Más fontos export-
cikkek: kápisó, autó, földi-
mogyoró, üvegáru, penicil-
lin, alkoholfélék, festék, stb.
Az új Kison-kikötő 10.000 tonna árut exportált (ebből 9000 tonna kénsavat).
A Landman, a kikötő igazgatója, aki ezeket az adato-
kat közölte a sajtóval, hang-
súlyozta, hogy a jó eredmé-
nyek az illetékes szervek
harmonikus együttműködé-
sének köszönhetők. A kikötő
tér, modern felszerelések, új
raktárak, a norma- és pré-
miumrendszer fontos ténye-
zői a javulásnak. A kikötő-
ben az árukezelés olyan si-
ma, hogy alig esik kár. Az
adminisztráció legyszerűsít-
ették, lopás nem fordul elő
és — hála a megfelelő óvó-
intézkedéseknek — a mun-
kabalesetek száma 20 száza-
lékkal csökkent.

Narencs-ajándécsomagok
Felveszünk (postacsomag) megrendeléseket Magyarországra, Ausztriába, Csehszlovákiába és Lengyelországra.
Pontos felvilágosítás:
EMILE VISSER & P. SHILLER Ltd.
TEL-AVIV: Achad Haam 15, POB. 2119. Telefon 62401
JERUZSALEM, E. Löwenthal, Hillel-u. 2. Telefon 4789. Edeu-szállóval szemben.
HAIFA: „Hámerkáz” dohány-
áruda, Bank-u. 9. szám, Haifai Turista Iroda, Nordau utca 13. szám.
JAPFA: Foto „Nesher”, Sédrot Jeruzsálim 18. sz. Telefon 83424.

HABIMAH
MUSORA:
Tel-Aviv, január 8., szombat este 6.30
CHEVA ES EN (munkásoknak)
9.30-kor
LAZADAS A „CAINE”-EN

A PROGRESSZIV PART MARYARJUKAK KÖRE
HAIFA: A chug 7. hó 9-ikén (vasárnap) est 7 órakor a párt Arizoroff-u. 2/a alatti helyiségekben teatest rendez, amelyen dr. Csobai Aladár chávér tart előadást. Belpérs díjtalan, vendégeket szívesen látunk.
A titkárság minden vasárnap és csütörtökön délután 5-7 óra között hivatalos órát tart és a chávérök rendelkezésére áll.
TEL-AVIV: A titkárság minden délután 10-2 óra között az Allenby u. 19. sz. alatti párt-helyiségben síkum, kurzusok, stb., ügyekben a chávérök rendelkezésére áll.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei:

A tel-avivi H. O. H. januári kultúrprogramjából:
Vasárnap, jan. 9-én este 8-kor a Tiferetben
Dr. Márton Lajos: Fejezet a magyar cionizmus történetéből.

A politikai cionizmus kezdeteinek eddig ismeretlen magyar vonatkozású fejezetéről fog beszélni dr. Márton Lajos, akinek érdekes és színes fejtételei iránt mint mindig, most is nagy érdeklődés mutatkozik.

1955 JANUÁR 11.
VARGA REUBEN, a világhírű hegedűművész koncertje Tel-Avivban a Merkáz Hachinuch disztermében, Reiness utca 6.

Rendez a tel-avivi H. O. H. A mérsékelt és népszerű áru jegyek kaphatók a jegyirodáknban, a magyar kölcsönkönyvtárakban és a HOH irodájában (Lilienblum u. 33.). — A műsoron az eddigi koncerteken elő nem adott számok fognak szerepelni.

Január 16-án a Tiferetben a natanjal H. O. H. kiváló előadó-gárdájának
ELŐ UJSAGJA.
Kísérje figyelemmel közleményeinket.

HAIFA
A gáv-jámi csoport szociális teát rendez f. hó 8-án, szombaton este 8 órakor Davidovimé Gáv-Jám, Sikun Teiber 322., vendég-látónál. — A szociális célra való tekintettel, minél nagyobb számban való részvételét kérünk.

Sport

A hétvégi sport Izraelben
A múlt szombaton elmaradtak a második osztályba sorozott csapatok részére kiírt labdarúgó-bajnokság Árvitól mérkőzése. A szociális és másodosztályú csapatok részére a mérkőzés pótlására későbbi terminust jelölt ki, míg holnap az eredetileg kisorsolt második forduló rendez meg. A lejátszásra kerülő mérkőzések: Hapóel Jeruzsálem-Betar Jaffa, YMCA Jeruzsálem-Hapóel Mácháné Jehuda, Hapóel Náhária-Hapóel Afula, Moanon Sport Atlit-Hapóel Bét Lid, Hapóel Kirját-Chájim, Hákoah Haifa-Hapóel Natanja.

A Makkabi „önállósította” magát a labdarúgásban és Elnöki-kupa elnevezéssel kiírta a labdarúgó-bajnokság első és másodosztályú csapatok részére. A mérkőzések első fordulóját holnap játszzák le a következő sorolással: Makkabi Petach Tikva-Makkabi Chedera, Makkabi Natanja-Makkabi Jeruzsálem, Makkabi Rechovot-Makkabi Rámát Gán, Makkabi Haifa-Makkabi Zichron Jákov. A mérkőzések 2.45 órakor kezdődnek. Elő a pályaválasztók.

A Szapira-serleg multhéten s maradt 5. fordulóját holnap rendezik meg a Hapóel Jaffai pályán. Az ellenfelek: Makkabi Tel Aviv-Betar, Tel Aviv 12.45 órakor, Hapóel Tel-Aviv-Makkabi Tel Va 2.30 órakor lépnek a pályára.

A kitaláló-bajnokságban teljes fordulóra kerül sor szombaton. Az első hely szempontjából jelentős mérkőzést játszik a Makkabi Cation Tel-Avivban a Makkabi Rechovot ellen, a Makkabi sporttelepen 11.30 órakor. Az Egyetem-Makkabi Tel-Aviv, Hapóel Rechovot-Makkabi Petach Tikva, Makkabi Rison-Hapóel Tel Aviv és a Technikum-Makkabi Haifa mérkőzések tarthatnak számot nagy érdeklődésre.
Országos atlétikai verseny gyűjtí össze a Makkabi atlétákat holnap reggel 9 órakor a telavivi sporttelepen, amelynek keretében valamint női futók versenyzési lehetőséghöz nagyszámú versenyt.

A birkozó csapatszerény befejezéséhez közeledik. Holnap a Jeruzsálemi YMCA-teremben találkozik az ottani Hapóel a haifai Hapóelal. Jövő héten az utolsó mérkőzésre kerül sor ebben a Jic chák Szád emlékére megrendezett versenyben.
A Hapóel országos röplabda bajnokságának, valamint a Makkabi kosárlabdai bajnokságának számos mérkőzését játszzák le ma és holnap szerte az országban.

A magyar labdarúgó-bajnokság győztese a Honvéd
Az 1954. évi magyar labdarúgó-bajnokságban még vasárnap és hétfőn is sorra kerül egy-egy mérkőzés, az elsősg kérdése azonban már végleg eldőlt a 2:2 arányban végződött tegnapi Honvéd-Vasas első helyét a bajnokságban. De a második hely is eldőlt a Vörös Lobogó javára tegnap elért győzelemmel, amelyet 2:1 arányban szerzett meg a Diósgyőr ellen. A szezon legérdekesebb mérkőzése vasárnap kerül sor, amikor a Honvéd-Vörös Lobogó játszanak egymással. A mérkőzés eredménye nem befolyásolja a két csapat helyezését.

Haifai utmutató

LEVIES
RANTOTT KARAJ vagy solet
1 FONT PAPIKASC SIRKE vagy FRISS TEPERTŐ
TALPIOT étteremben, UTÓETEL
Herzl-utca 61.

PENZI FOLYOSIT ÉRTÉKEMRE
LOMBARD TALPIOT
HERZL U. 61. SZ.
Haifa, ERDŐS és STOSSEL

A MODERN TMBER
elképzelhetetlen fényképezőgépet nélkül. A fotospot éppen olyan nélkülözhetetlen lett, mint a rádió. A fényképek életének régi, boldog óráit idézik emlékeztetőbe.
Kezdje el még ma a mi gépünkkel

Nagy leltári kiárusítás
ÁRENGEDMÉNYEK
50% -ig
Női kabát II 29.950.-tól
Tweed-ruha II 6.950.-tól
Kammaru-3/4-es kabát II 17.950.-tól
M.K.
Haifa, Nordau-u. 15

Magas kölcsönt folyódt minden értéktárgyra
LOUVRE ZALOGHAZ
HAIFA, HERZL-U. 38.
az udvarban

Már most vasárnaptól kiárusítás 50% -kal leszállított árakkal
A legszébb, legdivatosebb hosszú és rövid női kabátok és téli-konfekció. • Férfitánc és női konfektó méret után is rendelhető előzőn.
D. ROSENFELD HAIFA, MENACHEM U. 3
Herzl- és Nordau-u. között

MEGHIVÓ a Hitachdut Oléj Jugoszlávia haifai színi főnök
NESEFJERE,
amelyet január 13-án, csütörtök este 8.30 órakor rendeznek a „ZION” HOTELBEN Hadar Hakarmel.
MUSOR • ÖLTÖZET és MASZK TETSZES SZERINÉ.
Az összes bevétel a Hitachdut szociális alapja javára fordítják

Gyapjú - tweed - selyem - bársony - coctail - divatujdonságok
Csomagkötés Magyar-, Lengyelországra, Romániába, CSH-ra.
ARMON TEXTIL HAIFA, HANAVIUM
Armon moziál szemben 13.

Most még kúldhet csomagot saját raktárunkból Magyarországra, Romániába, CSH-ra
A legszébb tisztaselyem kendők, tásák, nyilon, szövetek, selymek, téli ujdoncsok legolcsóbban:
DIZZA üzleteiben HAIFA, HERZL-U. 52 és 24

Haifai mozi-műsor:
ACMON, Tel. 3003. THE BLACK SHIELD (Szines.)
Tony Curtis, Janet Leigh (2-ik hét)
GAL-OR, Nappal: Péntek, vasárnap, hétfő
PEKING EXPRESS Kedd, szerda, csütörtök
AT WAR WITH THE ARMY Este: A KÉK PÁTYOL
Jane Wyman, Charles Laughton, Joan Blondell
ORAH, Tel. 4017. Izraeli bemutató. (Szines.)
HANS CHRISTIAN ANDERSEN Danny Kaye

AMFITEATRUM, Tel. 4018. AZ UTCA ANGYALAI
Alida Vali Amadeo Nazare
ARMON, Tel. 4848. Izraeli bemutató. — (Szines.)
HANS CHRISTIAN ANDERSEN — Danny Kaye

EN-DOR, Tel. 3421. Haifai bemutató!
DON'T BOTHER TO KNOCK
Richard Widmark Marilyn Monroe
MAXIM - Tel Amal - Chalissa: SITTING PRETTY 9.
Cleifton Webb Robert Joung

FEER, Tel. 2332. — Izraeli bemutató. (Szines)
MALAGA — Maureen O'Hara, Macdonald Carey
MAY. — Teljes egészében Haifán felvett film.
A BÜVESZ. — Kirk Douglas.

Először és egyszerre a két legnagyobb moziban „ARMON” és „ORAH”, Haifa, jan. 8., szombat estétől, a világ filmtermelésének legnagyobb alkotása:
HANS CHRISTIAN ANDERSEN Csodálatos színekben.
Főszerepben:
DANNY KAYE, ROLAND PETET híres baletto és JEANMAIRE — az ismert francia ballerina.
Ezt a filmet egy évem belül nem mutatják be a Haifa-könyvtári moziban. Terjesztő: „SUNFILM”, Tel-Aviv.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN Csodálatos színekben.
Főszerepben:
DANNY KAYE, ROLAND PETET híres baletto és JEANMAIRE — az ismert francia ballerina.
Ezt a filmet egy évem belül nem mutatják be a Haifa-könyvtári moziban. Terjesztő: „SUNFILM”, Tel-Aviv.

Komoly Ottó emlékezete Tíz éve már...

Részletek Salamon Mihálynak a HOH Komoly Ottó emlékkünnepélyén elmondott beszédéből

Az a világ, amelyben mi együtt éltünk, egész más világ volt, mint a mai. Egy más korszak volt, másképp gondolkodtak, másképp ítélték azokat az embereket, akik akkor éltek. Más volt a mentalitásuk. Az emberek tudatában a zsidó úgy élt, mint szánalmas, gyáva nép, mely nagy tettekre, önfeláldozásra, hősiességre egyáltalán nem képes. Így élt ez nemcsak a magyarok, hanem a zsidók tudatában is.

Volt azonban egy eldugott kis zug Nagymagyarország fővárosában, ahol már akkor, abban a régi korszakban, az első világháború előtt is már másképp gondolkodtak, másképp érezték a zsidókat, mint a környezetük. A Király-utca 36. sz. alatt volt az a zug. A cionizmust hirdették ottan. A cionizmust hirdették és csak mosolyogtak azon, ahogyan az a környezet a zsidót felfogta. Mi tudtuk a magunkét. Tudatosai voltak a zsidó múltjának s tudatosai a zsidó jövőnek. Mi tudtuk, hogy milyen nagy férfiak éltek s hogy milyen nagy férfiak fognak élni a zsidó népben! Sőt tudunk ennél többet is. Tudva tudtuk, hogy élnek a zsidó jelenben is férfiak és nők, akik gondolkodás nélkül hajlandók és képesek feláldozni magukat szent ideálokért s akik hősiük tudnak lenni, mint bármely más nép legmegénekeltebb, legragyogóbb hősei.

Példát nem láttunk magunk előtt a közvetlenül előttiunk élt nemzedékben. Mi voltunk az új zsidó nemzedék első nemzedéke.

Voltak azonban közöttünk — pesti cionisták között — egy páran, barátok, harcosok, akiknek igenis volt alkalmuk példát látni a közvetlenül előttiunk élt nemzedékben. Akiknek már az apjuk is cionista volt!

Kohn Dávidnak hívták az apát. Horvátországból került hozzánk s nem is tudott magyarul. Ugy hívtuk, hogy „Kohn bácsi”. Mindnyájunknak a „Kohn bácsija” volt. Nem volt egyszerű cionista. Haza utódának a Cionista Világszervezet elnöki székében, Wolfsohn Dávidnak, volt a barátja. Cionista kongresszusok ismert alakja volt. És ami az övé volt, az természetesen a miénk is volt. Volt neki például a Pesttel szomszédos Cinkotán egy villája hatalmas udvarral. Azon az udvaron tartotta a Vívó- és Atlétikai Club, a VAC, első futbaltréningjeit. Egyszeren lefoglalta magának erre a cőtra Kohn bácsi privát tulajdonát. Hogyan cselekedhetett volna azokban az időkben másképp egy kezdő, harmadosztályú, filléretlen cionista futbalcsapat?! Különösen, mikor tudta, hogy „Kohn bácsival” lehet így cselekedni.

Természetes, hogy ennek az embernek összes gyermekei cionista éharcosok voltak. Két leánya (a kisebbik Frida, köztünk van) a nagy szerd cionista leányegyletben, a Debórában, tartoztak az első köre, a három fiú pedig: Ottó, Lajos, Alfréd, náttunk voltak, a Makkabeákban.

Ottóról, aki később kénytelen volt családi nevét Komolyra átválttatni, ma a Neveben egy úttörő-kolóniát s Haifán egy utca van elnevezve. Kohn Ottó, vagy zsidó néven: Nátán, szent lapokat írt be a zsidó történelembe. Kohn Ottó mártírhálát halt, meghalt a zsidóságáért.

Ami kezdtem, hogy mi ott, a budapesti Királyutca-harminchatban, tudva tudtuk, hogy élnek a zsidó jelenben is férfiak és nők, akik gondolkodás nélkül hajlandók és képesek magukat feláldozni szent ideálokért s akik olyan hősiük tudnak lenni, mint bármely más nép legmegénekeltebb, legragyogóbb hősei. Hozzá tethetom volna, hogy mi magunkat ilyeneknek tartottuk. Gondolkodás nélkül

Irta: Dr. Weissburg Chájjim

hajlandó és képes lett volna bármelyikünk feláldozni magát a cionizmusért, meghalni a zsidóságért. A cionizmus igaz férfiakat nevelt, a kohndávidok, a káhan-niszanonok, a beregeibenjaminek, a patajaijosefek, a doménylajosok, a bokorármikok és — löhvávil löhvájim árukkim — a bisselechek hősi, lelkes úttörőket nevelt abból a kis csoport fiatalemberekből, akik a büvökörükbe kerültek. Minden hőstettrre képesek lettünk volna. De a hajlandóságot és a képességet még nagyon nagy távolság választja el a megrett, a véghezvitt való ságtól. Ki gondolta volna azokban a jámbor ferencjosefi időkben, hogy a világ annyira felforduljon, hogy ilyesmirel egyáltalán szó lehessen!

A világ pedig, igenis, felfordult. Valaha azt hittük, hogy az orosz pogromok a felső határát képezték annak a vadállatiasságnak, amit az emberiség legkegyetlenebb fajtája, a fehér fajta, valaha is a kiszolgáltatott, örökös kisebbségi sorosba juttatott, minden védekezési lehetőségét megfosztott gálat-zsidósággal elküvetett. Megéltünk azonban egy időt, amely megtanított bennünket arra, hogy az orosz pogrom szelid dolog volt ahhoz képest, amit a civilizáció élen haladó német nép velünk véghez vitt. S meg kellett tudnunk azt is, hogy a mi „izraelitáink” től annyira bálványozott magyar fajta is a szövetséges németeknek hűséges tanítványokat szállított. Hat-száz ezer testvérünk ott a Kárpátok medencéjében úgy pusztult el, olyan radikálisan lett megsemmisítve, hogy ezt különül megsemmisítve még a németek sem lettek volna képesek.

Budapest mindig nagy empóriumunk volt. Kétszázötvenezer zsidó lakott ott. Ez a zsidóság földje lett alázva, meg lett fosztva az emberi méltóság, az ember-számhávetel utolsó foszlányaitól is. Elnémultak a nagyhangú zsidóvezérek, akik békés időkben olyan eredményesen tudtak bennünket, cionistákat, elintézt. Egy sem akadt közülük bátor férfiu, aki a „hírsorozatokért” fel merete volna emelni szavát! Értethető, hisz az ilyesmi biztos önvesszéllyel járt volna.

De a cionista táborban akadt egy ilyen férfi! Komoly Ottó, Kohn Dávid fia, megálta a helyét a magyar zsidó törzs legborzalmasabb pillanataiban is! Azokban a rettenetes időkben ő volt a pesti zsidóság egyetlen veszére.

Kohn Ottó testi-lelki jóbarátom volt. Kohn Ottó évfolyamtársam volt, munkatársam volt a Makkabea tisztikarában. Ezért tehát mindaz, amit ő 1944-ben tett, számomra nem volt meglepetés. Amikor a Szochnut vezetősége mellett létesített mentési bizottságban hírt vettük, hogy a magyar zsidóság ugyanaz előtt a sors előtt áll, mint amely röviddel azelőtt a lengyelországi testvéreket érte, és egyidejűleg megtudtuk azt is, hogy Komoly Ottó került a Magyarországi Cionista Szervezet, valamint a pesti Mentési Bizottság elnöki székébe, tudtam, hogy olyan ember került azokra a fontos helyekre, aki becsületesen, önfeláldozóan, mindenneel és mindenkivel szembeállva fog a zsidó érdekekért sikra szállni. Meg voltam nyugodva, hogy súlyos időkben ilyen karakter került a szerencsétlen néző elére. De mint jóbarát, meg voltam rendülve. Mert tudtam, hogy annak az embernek esztül: „utolsónak hagynt ott a végveszedelemben levő hajót” lesz a jel-

a nagyszerű ember menthetetlenül el van veszve.

Es úgy is történt. Komoly Ottó ott pusztult el a posztján. Komoly Ottó nincsen közöttünk itt és most, ahol és amikor álmai valóra válnak.

Tíz éve, hogy elrabolták tőlünk. Nem nagy idő ez egy nép, különösen a zsidó nép történelmében. De mi ezt a rövid tíz évet alaposan kihasználtuk: bosszút álltunk Komoly Ottóért, a komolyotokért. Bosszút álltunk a magunk módján: megvalósítottuk a nagy művet, amelyet a hulligánok már az alap építése idején meg akartak semmisíteni azzal, hogy legkiválóbbjainkat elpusztították.

Mi, megmaradtok a nagy kataklizmából, a Komoly Ottó törzsbellei „büszkek vagyunk rá, hogy a tüköt az újjáéledő zsidó nemzetnek.

Mi pedig, a Makkabea meg életben lévő veteránjai, kortársai és szűkebb barátai Komoly Ottónak, siratva siratjuk, hogy nem élhette meg minden cionisták legnagyobb jutalmát: a harmadik zsidó állam felállítását.

A hatszázérezeknek, a hatmillióknak egyike volt csak, egy töredéke, cseppecskéje, kicsi hányada a nagy egésznek. Azonban a százérezek és milliók elvesztését, a nagy tragédiát átérzeni és felmérni az egyes kimagaslók, élenállók, a zsidó néperért áldozott munkájuk és életük által megmutatkozott emlékeknek a felidézése mellett tudjuk csak igazán.

Egy régi, találó megállapítás szerint, Istenről való fogalmunkat az emberek emlékeideteiből alkotjuk meg magunknak és így vagyunk valahogy a népekkel is: Az individuumok, a kimagasló szellemek, amiket a világnak adnak, tanuskodnak az illető nép nagyságáról és magasabbrendűségéről. Így csak csodálkozással és mély megdöbbenéssel gondolhatunk az elpusztult európai zsidóságra. A lelki és szellemi nagyságnak, felfelé lélekvésnek, az önzetlenségnek és határtalan odaadásnak milyen tárházát rejtette magában ez a tragikus

végü, nagyszerű zsidóság, amely a hőseik, tisztá és igazi emberek egész galériáját, a Komoly Ottókat adta nekünk.

Ómega soha nem álmódott a zsidó Pantheonról. A cionizmusnak odaadó, önzetlen közkatónajaként indult el élete útján, kitünő mérnök, nagyszerűen képzett és felkészült ember volt, aki a zsidóságról és cionizmusról mindent tudott, de végtelenül szerény, egyszerű ember, aki a cionista munkában is mindenre gondolt, csak vezérkedésre nem.

Azok közül a keveszámú magyar cionisták közül való volt, aki valóban az anyatejjel együtt szivta magába a zsidó szellemet és a cionizmust is egy zsidó tradícióval telített, meleg szülői házból hozta magával. A kemény magyar-zsidó ugarunk, ennek a családja fényes és jóléttel bélelt gálatunk kitaró, halkan és szívesen dolgozó lelkes ébresszői közé tartozott, akiknek sóvárgó szemei előtt a Jeshájahu próféta szavaiban lefektetett gyönyörű szándék és álom lebegett: „Országot éltre kelteni, pusztaságokat terméknennyé tenni, szólni a fogságban színylődőknek, hogy vonuljanak vére s a sötétben tespedőknek, hogy kerüljenek a napvilágra.”

A tíz év előtti európai zsidó tragédia ragadta el tőlünk, de ugyanúgy elképzelhetjük őt bármilyen tragikus zsidó kor hőseként. Amennyire időtől függetlenek voltak a minden gálati korokban megismétlődő zsidó tragédiák, olyan időtlenek a mi zsidó hőseink is. És ebben van a zsidóság külön tragédiája.

Ómega egy úgynevezett civilizált kornak a gyermeke volt, amelynek javára a zsidóság legderékabbjai hálaosan áldozták tehetségüket és munkájuk legjavát, — de amely korszak, Ézsauanak és Amaléknak az életében szabályosan visszatérő desperáltságának, a haragunk óráiban egyáltalán nem civilizált módszerekkel bánt el velük. A visszatérő vad-ság a régi volt, de régiek voltak a fegyverek is, a civilizáció vívmányai folytán legfeljebb élesebbek voltak, amelyek a kornak megfelelően a szörnyű tömegháliát futszalagon termelték.

Egy nagy francia esztétikusnak a megállapítása szerint az igazi nagy művészi alkotásokat három tényező a fajta, a hely és az idő együttműködése hozza létre. Azóta már tudjuk, hogy a nagy történelmi tragédiák is, de különösen a zsidó történelem gálati tragédiái is ez a három tényező határozza meg. Az esztétikus Taine-nek a szabálya azonban a zsidóságra vonatkoztatva így hangzik: Nincs a világnak fajtája, földje és korszaka, amelyben a zsidó tragédia ki ne robbant volna, vagy ki ne robbant volna. És ahogyan időtlenek és örökké megismétlődnek a gálati zsidó tragédiák ugyanolyan időtlenek örök-hány sorát is:

... Mondd, hallasz-e? Ha porrá omlok széjjel S ha ez a versem hozzád elkerül, Oly eszedes lév. mint esztégnyes éjjel, Míg leltem a holt vízbe marul. Mert e nagy világon minden földaloni Csak ártó gúnyra bántó alkalom.

... Hogy a zsidó állam megszületett, az elsőkorban is azért történt, hogy meg-szűnjene a zsidó nép sorozatos tragédiái s hogy az egyéni zsidó fájdalomokat se kisérhesse többé cinikus

Goldoni-darab előadás a mai színházjárót is első-rakoztatja — ha ez utóbbi elég őszinte saját magához, hogy naivságon is merjen nevetni s át tudja engedni magát az andalító, romantikus fludiumnak. Mirandolina bizonyára szép sikere lesz az Oheiben.

Irodalom - Művészet

Ohel Színház: MIRANDOLINA Carlo Goldin vígjátéka M. Halévy rendezésében

Kis országok színházainak tragédiája, hogy gyakran kell új darabot bemutatniuk mert gyorsan kifogy a nézőközönség. Izrael három állandó színházában (Hábi-ból, Kámeri, Ohel), csaknem minden 5-6 héten új darabot kell bemutatni. Mindez nagy költséget igényel, a rendezésnek és a színészeknek szakadatlan munkát ad s az új darab kiválasztása ugyancsak komoly fejtörést okoz.

Mint hogy a darabok kiválasztásánál rengeteg szempontra kell figyelemmel lenni a közönség lélektana és habitusa tekintetében, igen gyakran fordul elő, hogy a rendezőség a múlthoz fordul, amely sok esetben megszinesíti a repertoárt az exotikumként ható idegen és távoli környezetre áttal.

Ez az eset Goldoni „Mirandolina” című darabjával is (olasz címe „La Locandiera” — A kocsmárosné). A XVIII-ik század Velencéjében vagyunk, hangos, kedves, tarka színek üdítik fel a kis vendéglőt s a szereplők valóban korszerű kosztümjeit (Genia Berger díszletei minden dicséretet megérdemelnek) s a cselekmény aránylag lassú üteme (nekiünk legalább is lassú), szépen, kedélyesen folydogál. Minthogy csaknem minden régi vígjáték kizárólagosan a szerelmet tekintti egyetlen témának, Mirandolina, a szép kocsmárosné áll a darab középpontjában, aki minden kuncsajtját, főleg a nemes urakat szépségével és elragadó viselkedésével egy csapásra meghódítja. Partnere természetesen a híres nőgyűlölő, aki a végén, minden kétségbeesett védekezés ellenére is, belesik a szerelem „vermébe”, amit Mirandolina, nemének legragyogóbb, leggyafurtabb, de legkövetlenebb és leggyönyörűbb példánya ássott neki. Valami enyhe társadalmi célzás is van a darabban Velence nemes urai ellen, mert Mirandolina, annak ellenére, hogy teljesen „megfőzött” Lovag Ripparrattát, engedi elmenni őt és az régi szerelmest, az egyszerű parasztfiút választja férjül. A nemes úron csak mindenható női hatalmát akarta kipróbálni.

Goldoni, aki a XVIII-ik század legnagyobb olasz vígjátékírója volt, maga is a megzagadodás útján lévő velencei polgári környezetből került ki, amelynek nem volt inyére a nemesek kizárólagos uralma Velence fölött, darabjaiban kipellen-gézte az elszegényedő, de urhatnám nemeseket.

Goldoni, a modern olasz vígjáték megalapítója, aki a Molière-darabok mintájára írta karakter-vígjátékait és kizsírította az addig divatban lévő durva, bohózat-szerű műfajt, a comédia dell'arta-t. Több, mint 200 vígjátékot írt, amelyek közül számosat még ma is játszanak a világ minden táján. („A kivágás”, „A régiségkereskedő”, „Toderó Brontolon”, „Az új ház”, stb.) Darabjainak cselekménye egyszerű, élénk, rend szerint a családi éretyeket dicséri, de erkölcsi prédikációi gyakran primitívek, banálisak, különösen, ha hosszú párbeszédre és monológokra torkollanak. — Carlo Goldoni, olyan nagy név a vígjáték történetében, mint angol kortársá, Sheridan („A riválisok”, „A pletykás iskolája”, stb.) és francia kortársá, Beaumarchais, akik két műve, a „Sevillai borbély” és különösen „Figaro házassága” tett világhírűvé.

A szép férfiblondíró kocsmárosné Edna Fliedel művészi hűséggel alakítja, kitünő megjelenésével és bájos, könnyed játékkal. Hogy hosszú monológokat kell elmondania — amelyek nek a fele is elég volna — valóban nem az ő hibája.

Jákov Cánááni kitünő partnere Lovag Ripparrattá szerepében. Tagbaszakkadt, durva, olasz nemes jószágok, aki hozzácsokott a parancsoláshoz, de aki elég naiv ahhoz, hogy lassan beaduljon Mirandolina csábításának. A fokozatos fejlődést a nőgyűlölőből a megalázó kodó szerelmes Cánááni igen értelmesen, intelligensen játssza. A kisvá szentia, együgyű és szerelmes Forlappoli márkít Jeshuda Shari alakítja, a nála megazokott művészi átérzéssel: kár azonban, hogy hangja oly rekedtes, ha a fáradság jelei mutatkoznak nála. Hítlél Neuman Pietrója jópofa és szellemes. Kirschenbaum (Albafiorita gróf) és Uri Levy (Fabricio) is kitelgítő játékokat ad a kevésbé központi szerepekben. Időnként áthalad a színen egy énekes, Mose Cabillo, velencei mandolinral és az ismert dallamokkal, hangja kellelmes s a maszkiá a tökéletes velencei gondóls-mandolin impresszióját kelti. A néző, aki már könnyen behúte magát a velencei romantikus, nosztalgias környezetbe, szinte sajnálja, hogy a mandolinos nem többször jelenik meg a színen édeskés, andalító énekekével.

Mindent egybevéve, a

ké visszatérők és örökéletűek a gálat zsidó hősei is. Ezért nincs igazuk azoknak és hamis úton járnak mindazok, akik az utóbbi időben a gálati zsidó ellenállás hiányát reklamálják. A gálat egész története a hősi zsidó kitartásnak és ellenállásnak a korokon keresztül való szakadatlan láncolatát alkotja.

Es ennek a láncolatnak egyik fénylő láncszeme Komoly Ottó és nem az ő nagyságának csökkentésére, hanem inkább fájdalmas elégtételül, megállapíthatjuk, hogy nem az egyedül fénylő pont volt azon terület zsidóságának tragikus idejében, a régi országgrészek, Erdélynek és a Felvidéknek nagyszerű magyar zsidó hősei mellett. A halottak élén vonul abban a sorban, amelyben egy Fleischmann Gizi, Weisz Arthur, Hunwald Szimcha és a még sok ismert és ismeretlen és a tragikus véget ért nagyszerű éjtörnyöseink menetelek. A felhők közül leszállt hős repülőikkel ellentétben, az ő munkájuk nélkülözöte a csodálatos elemet, lent a nehéz gálati sors szürke köveit járták, de annál csodálatosabb volt az a szárnyalás, ahogy halálukban emelkedtek fel a zsidó történelem firmamentumáig...

...Tíz éve, hogy elment tőlünk, talán éppen ma tíz éve annak, hogy a Vadász-utcaiban bent volt nálunk. Alakja most is előttem van, amint az üvegház lépcsőjén felfelé lépked.

Tíz év óta valahányszor reá és úgy mindnyájukra gondolok, mindig belém nyilal a gondolat, hogy a zsidó tragédia kettős volt: nemcsak abban állott, hogy elpusztultak, hanem abban is, hogy hogyan pusztultak el. És ezenkívül a gúny és cinizmus, amely a nagy tragédián túl egyéni, emberi tragédiájukat kísérte. Nem tehetek róla — azt hiszem, sokan vagyunk így — ha az európai teutonizmusnak a történetét és mindazt, ami ott történik, csak ezzel a tudattal tudom személni. —

A finomtollu osztrák-zsidó költőnek, Félix Graefének megrázó esete jut mindig eszembe valahányszor Komoly Ottóra és a Vadász-utca hőseire gondolok. A költőt Ausztria megszállása után fogták le a németek. Felesége sokáig nem tudott róla semmit, míg végre egy napon a posta hivatalos levelet kézbesített ki neki, amelyhez egy német precízitással és cinizmussal kitállított számla volt mellékelve. A számla öv. Félix Izrael Graefe asszony nevére volt kiállva, egyező és valamennyi német márkáról szólt és többek között ilyen tétellek szerepeltek benne: a kirendelt ügyvéd költsége, fegyházi költségek, itéletvéreghajtó költségek, stb. — Együttal hadd írtassam ide magyar fordításban a költő feleségéhez írt búcsú-közleménynek né-ugyanolyan időtlenek örök-hány sorát is:

... Mondd, hallasz-e? Ha porrá omlok széjjel S ha ez a versem hozzád elkerül, Oly eszedes lév. mint esztégnyes éjjel, Míg leltem a holt vízbe marul. Mert e nagy világon minden földaloni Csak ártó gúnyra bántó alkalom.

... Hogy a zsidó állam megszületett, az elsőkorban is azért történt, hogy meg-szűnjene a zsidó nép sorozatos tragédiái s hogy az egyéni zsidó fájdalomokat se kisérhesse többé cinikus

Goldoni-darab előadás a mai színházjárót is első-rakoztatja — ha ez utóbbi elég őszinte saját magához, hogy naivságon is merjen nevetni s át tudja engedni magát az andalító, romantikus fludiumnak. Mirandolina bizonyára szép sikere lesz az Oheiben.

Egy HÉT Izraelben

Az orvosok, kérdése, amely nemrég az egész országot izgalomban tartotta a közkórházaknál és egészségügyi intézményeknél hekteken át húzódozó passzív rezisztencia miatt, — még mindig nem jutott megoldáshoz. A Kneszet közszolgálati bizottságát állandóan foglalkoztatja az alkalmazott orvosok helyzete és ezzel kapcsolatban most főként azzal a problémával bírkózik, hogy miképpen lehetne a falvakon és a határszéleken mutatókozó orvoshiányt megszüntetni, ami nemcsak közegészségügyi, hanem állambiztonsági szempontból is rendkívül nagy jelentőségű kérdés.

Az országos orvosszövetség maga is tett már lépéseket a probléma enyhítése érdekében. Még mielőtt az orvosok katonai szolgálatáról intézkedő 1952 évi törvényt megszavazták volna, amely 38 éves korig 2 és fél évi szolgálatra kötelezi az összes orvosokat (nőket is), mintegy 500 orvos önként jelentkezett kéthavi szolgálatra a falvakban és a határszéleken, azonkívül az egyetemről kikerülő új orvosokat egyévi szolgálatra hívták be. A hadügyminisztériummal létrejött meg egyezési alapján a rendes katonai szolgálatra behívott orvosok bizonyos része falura, vagy a határszélre ment.

Az orvosok a meghatározottabb ellenzik, hogy újabb törvényeket kényszerítsenek rájuk ezen a téren. Azt vitatják, nem lehet az orvost arra kötelezni, hogy hét évig tartó egyetemi tanulmányainak befejeztével, valamint 2 és fél évi katonai szolgálat után még további egy, vagy két évet szolgáljon falun, vagy a határszélre. Véleményük szerint a kérdést nem törvényekkel kell és lehet megoldani, hanem olyan munka- és életfeltételek teremtésével, amelyek a falun,

vagy a határszélre való letelepedésre bírják az orvosokat. Az nem egészséges és végleges megoldás, hogy az orvost kényszerrel küldik hosszabb-rövidebb időre a falvakba, hanem megfelelő lakás, a gyermekek neveltetésére nyújtott lehetőségek, elfogadható közlekedési viszonyok, szakmai továbbképzés lehetőségének és megfelelő fizetés biztosításával állandó letelepedésre késztessek a falura, vagy határszélre menő orvost.

Az egészségügyi minisztérium mellett működő orvosi tanács orvostagjai is a legelőszóban szembefordultak azzal a törvénnyel, amely egyévi falusi szolgálatra akarja kötelezni az egyetemről kikerülő orvosokat. A tanács legutóbbi ülésén dr. Heller a közönség félrevezetésének minősítette a törvényt, mert a kényszer feltétlenül az orvos működésének a rovására fog menni, azonkívül pedig a távoleső helységekre csupa tapasztalatlan kezdő kerülne, holott éppen ezeken a helyeken van szükség régi és nagy gyakorlatú orvosokra. Dr. Heller éles elmentmondást lát abban, hogy egyrészt fényűző kórházakat és intézményeket létesítenek az országban, amikor másrészt teljesen elhanyagolják azokat a helyeket, amelyek legjobban rászorulnak orvosi segítségre.

Dr. Rachmilovitz, arra hívta fel a figyelmet, hogy míg az orvosok arányszáma terén Izrael az első helyet foglalja el a világon (minden 440 lélekre jut egy orvos), az ország egyes részeiben súlyos orvoshiány van. Pedig az utóbbi években 240 olyan orvos kapott működési engedélyt, aki alatta van a 42 éves kornak, azonkívül 130 fiatal orvos került ki az egyetemről is, a probléma mégsem oldódott meg.

Ugyancsak az egyéves kényszerrel szemben foglalt állást Meir professzor és dr. Katzenelbogen. Meir tanár szerint a falusi orvos munkájának a nagyrészt egyszerű ápoló is el tudja végezni, viszont a súlyosabb eseteket amúgyis a kórházakba kell beutalni és így nincs, ami legalább hivatásilag falura vonzza az orvost. Dr. Katzenelbogen azt ajánlotta, hogy az orvosnélküli falvak részére létesítsenek közművelődési központokat egy idősebb orvos vezetésével, aki mellett két fiatal orvos is működjen, a helységben legyen telefon, 3-4 ágy és egy jeep is álljon a köpönt rendelkezésére, hogy a rászoruló betegeket a lakóhelyükről be lehessen hozni kezelésre.

Az eredeti tervet most levették a napirendről, ezzel azonban még mindig nem találtak megoldást erre az elsőrangú fontos problémára.

A negevi Kfár Jeruchám vidékén a Keren Kájemet nagyarányú fásítási munkálatokba kezdett. Ezidig már több mint 3000 tamariszkus és eukaliptusz fát ültettek el és még néhány ezer fa ültetését tervezik.

Mikvé Jiszráélben most tartották meg a mezőgazdasági nevelés társadalmi tanácsának első kongresszusát Ráchel Janait Ben-Cvi, az államelnök feleségének a részvételével. Az összejövetelen arról tárgyaltak, miképpen lehetne a városi ifjúságnak minél szélesebb körűt rábírní, hogy falura menjen és a mezőgazdaságban telepedjen le.

miután előbb elvégezte a mezőgazdasági iskolát. Amint az elhangzott beszámolókból kitűnik, ezidőszent (a kibuc intézményeken kívül) 24 mezőgazdasági szakiskola működik az országban több, mint 9000 tanulóval. Efráti földművelésügyi alminiszter közlése szerint rövidesen Akkón és Migdál Áskálon mellett állítanak fel két új iskolát.

Az újonnan alijázott fiatalok részére ebben az évben előkészítő osztályokat szerveztek a mezőgazdasági középiskolákba való belépésre. Ezekben az előkészítő osztályokban 625 nővéndék van. Azonkívül két hónapos tanfolyamokat rendeznek a mezőgazdasági holt szezonban a telepések serdülő gyermekei számára. A szakiskolák látogatásának előmozdítására 200 ezer fontot utaltak ki ösztöndíjak céljára. Az államelnök nevének bejelentése szerint a londoni James Rothschild báró ezidén 15 ezer fontot utalt át a mezőgazdasági iskolák ösztöndíj-alapjára.

A karácsonyi és újévi keresztény ünnepek alatt — írja a „Zmánim” — valami hatvan amerikai és angol turista és zarándok lakott az egyik jeruzsálemi szállodában. A külföldi vendégek felkeresték a kormány számos képviselőjét, akiket különböző kérdésekkel halmoztak el Izrael gazdasági és politikai, valamint az arab szomszédokhoz való viszonyáról. Volt azonban a zarándokok között egy nő, akit csak vallási ügyek érdekelttek és a beszélgetés végén azt kérdezte a tisztviselőt:

— Fel fogják-e építeni a Szentélyt?

A kormányhivatalnokot kissé zavarba hozta a kérdés, az asszony pedig tovább magyarázta neki:

— En olvasom a Bibliát és járatos vagyok a Mesiásis eljövételével kapcsolatos előírásokban. Fel fogják-e újra építeni a Szentélyt?

A főtitkár végül is azzal bűjt ki a nyílt felelet elől, hogy megmagyarázta a turistának, hogy a Szentély helye az óvárosban van, az óvárost viszont jelenleg a transzjordánok tartják kezükben. A jámbor lelkű nő azonban nem elégitette ki a választ és ellentmondást nem tűrő határozottsággal közölte a kormánytisztviselővel, hogy a Szentélyt okvetlenül ismét fel kell építeni.

Ellentétben az egyiptomi hivatalos közlemény alaplatán állításával, a „Bát Gálim” tiztagu személyzetét nem az UNO-felügyelőknél adták át, hanem a gázai sáv határsorompójánál egyszerűen letették az útra és sorukra hagyták őket. Az izraeli határőrség egyik járőre vette észre a tanácsaltalan csoportot, majd katonai parancsnoksági kocsin elhozta őket a senkiföldjén keresztül az innessó határsorompóig. Azonnal hatalmas tömeg verődött össze a közel kibucokból és katonai állásokból. A kíváncsiak serege annyira körül fogta a szabadonbocsátott tengerészeket, hogy az ünnepeket már alig tudták megmozdítani. Végül is az egyik tengerész félig tréfásan, félig komolyan odakiáltott a lelkes tömegnek: — Vigyázat, mert még visszanyomtok minket Egyiptomba!

Haifan egy felerészben 20-30 év közötti fiúkból és felerészben nőkből álló 70 tagú csoport alakult azzal a céllal, hogy mezőgazda-

sági települést alapítson a Bét Govrin környékén betelepítés alá kerülő láchisi körzetben. A fiatalok túlnyomó részben szábrék, akiknek állandó munkahelyük van a városban és elhatározásukkal példát akarnak mutatni a chaluci szellem újjaélesztésére. A csoport egyik legfőbb irányelve, hogy semmilyen politikai mozgalomhoz sem tartozik. Huszan a csoport tagjai közül január folyamán fél éves hátszárúra mennek Ivim mezőgazdasági kísérleti állomására.

A Kneszet házrendi bizottsága kedden ismét foglalkozott a Haifán nemrég Nyugat-Németország felfegyverzése ellen rendezett és vereséggel végződött kommunista tüntetéssel, amelynek során az egyik rendőr elávoitotta a mikrofont az éppen szónokló dr. Mose Sze képviselő elől. A vita akörül folyik, hogy a parlamenti képviselő által használt mikrofonra is vonatkozik-e a mentelmi jog, vagyis sérthetlenség.

A bizottság ezután J. Szuhár országos rendőrkapitányt hallgatta ki, aki azzal magyarázta a haifai rendőr cselekedetét, hogy az nem ismeri dr. Szeht és nem tudta, hogy Kneszet-képviselővel van dolga. Meir Wilner, a bizottság kommunista tagja itt közbeszólt:

— Ha nem ismeri Mose Szeht, akkor nem lehet rendőr!

Ezra Ichilov klácionista képviselő nem hagyta szó nélkül és ezt mondta Wilnernek:

— Ezt nem lehet rossz néven venni a rendőrtől. En is azt hittem húsz éven keresztül, hogy ismerem Mose Szeht és csak az utolsó esztendőben jöttem rá, hogy nem is ismerem... Tudvalevő ugyanis, hogy dr. Szeht még nem is olyan régen a klácionisták egyik legmarkánsabb vezetőmbere volt.

A jeruzsálemi dr. Levin-laboratórium legutóbb 3000 kiló penicillint küldött Görögországra.

A jászuri „Tádir” kristályüzem 25 ezer font értékű rádiókristályt adott el a görög légierőnek. A gyár Brazíliaól importált kvarcot használ a rádiókészülékekhez való kristálydetektorok előállításához, miután a távoli Negeven és Ejlát környékén található kvarcot eddig nem sikerült erre a célra felhasználni.

A haifai kikötőben vasárnap üzembe helyezték a Németországból hozott nagy úszódokkát és elsőnek a „Gefen” teherhajó tatarozásá kezdtek meg benne. Az úszódokk tankjait megtöltötték vízzel, úgyhogy az alapzata négy méter mélyre süllyedt le. Ezután a „Gefen” beakormányozták a dokk két acélfala közé, majd lassan kiszorították a vizet a tankból. Ezáltal a dokk újra felemelkedett és egyben a Gefent is kiemelte a vízből. A hajónak a dokkba való beakormányozása és

Ez a zsebr is jól kezdődik

ESKOL HÁZÉRVEZETI DME-TAKABÓL... MÁRC. 31-IG BEHAJTÁK AZ ADÓHÁTRALÉKOKAT.

A POLGARI UJEV 3-TIZEDMÁSODPERCNYI KÉSÉSSEL KÖZÖNTÖT BE, MERT A FÖLD FORGÁSA LABSULT

TELJES NAPFOGYATKOZÁS LESZ AZ IDÉN A TÁVOLKELETEN.

MI FOGYASZT EL KIT???

az acéltartóhoz való hozzáerősítése rendszerben folyt le. A hajótest tisztításán és festésén 48 munkás dolgozik.

A chulei mocsarak új csatorna-hálózata jól kiállta a nagy esőzések alkalmával az első erőpróbat. A hegyekből beömlő víz a csatornákon keresztül egyenesen lefolyt a Chule-tóba, anélkül, hogy új mocsarak képződtek volna körülötte. Mint ismeretes, eddig a mocsarak nyaranként majdnem teljesen kiszáradtak, amíg az esővíz télen új mocsarakat nem képezett megint. A sokmillió köbméterrel becsült esővíz felméterrel felemelte a Chule-tó szintjét, de semilyen kárt nem okozott.

A szakértők megállapították, hogy az elmúlt hetén a kigyulladt nagy kotrógépet ért kár százezer dollár. Sze rencsére a kotrógép egyik lényeges alkatrésze, amely a vizet a homoktól különvá-

lasztja, nem sérült meg és így remélhető, hogy néhány hét múlva újabb üzembe állíthatják a gépet. A gép amerikai tulajdonosa, a Zanzibar-társaság, különre pillóképpen fog alkatrészeket szállítani technikusok kíséretében.

Az egészségügyi minisztériumtól származó értesülés szerint az elmúlt évben csökkent a tuberkulózis megbetegedések száma az országban. Az utóbbi hónapokban nagyszámú beteget vettek fel a tüdőkórházakban és míg októberben 270 beteg várt felvételre, addig decemberben már csak 130 volt a kórházi kezelésre várakozó betegek száma.

1952-ben 190 személy halt meg TBC-ben, 1953-ban pedig 154 halálos esetet jegyeztek fel. 1951 óta az egészségügyi hatóságok 5000 aktív 176 zart tuberkulózis esetet vettek nyilvántartásba.

Most írták alá Izraelben az első kollektív szerződést egy arab üzemben. A szerződés a jaffai „Dabik” arab pítasütődével jött létre, mely öt arab munkással dolgozik és a tulajdonos ujjlenyomataival írta alá a megállapodást. Az új feltételek értelmében az alkalmazottak fizetését 100 százalékkal emelték és a napi munkaidőt csökkentették.

Jaffán még három pítasütő műhely van és most azokkal is folynak a tárgyalások a kollektív szerződés megkötésére.

Pészachke Bursztein Lilian Lux Matke fun Odesz
c. zenés komédiában.

Előadások:
Jan. 7. KIRJAT-MOTZKIN Orót-mozi
Jan. 8. TEL-AVIV, Ohel-Sém, 2 előadás: 6.45, 9.15
Jan. 9. RÁANANA, Bét Hápoálim
Jan. 10. RISON LECION, Théret-mozi
Jan. 11. NATANJA
Jan. 12. PETACH TIKVA, Hójhál
Jan. 13. JERUSALEM, Cion-mozi, 8.30
Jan. 14. NAHARIA, Merkáz-mozi
Jan. 15. NESZ CIONA, Nava-mozi
Jan. 17. BEER-SEVA, Keren-mozi
„A Chászene in Stéd”
Jan. 18. KFAR-SZABA, Bét Hápoálim
Jan. 19. CHEDERA, Chof-mozi, 2 előadás: 6.45, 9.15
Jan. 20. TIBERIAS Aviv-mozi
Jaffa, figyelem! Rövidesen: „MATKE FUN ODESZ”

Előkészületben: Cheszke Kol-Bojnyik

Küldjön Magyarországra vámmentes IKKA-csomagot!

Ne felejtse el a megrendelés leadásánál megadni a nevét.

A chanukára kiosztott csomagok (9. csoport) egy részéről már is megérkeztek az átvételi elismervények és vasárnaptól (9-étől) már megtekinthetők. A ma és vasárnap befizetett csomagok még 1. hó végéig kiosztásra kerülnek.

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUSALEMBEN: WEISS öbröndös (Vajda Mose) Siom Cion Málk (Princess Mary)-u. 15. d. u. 4-6.
TEL-AVIVBAN: „ORIGINAL” TEXTILÜZLET, Merkáz Báál Melách 3. sz. (6-os, 13-as autóbusszal szemben) délelőtt 10-12 és délután 5-7 óra között.
HAIFAN: GISZKALAY KLARI köleskényvárban, Nordautó 21 szám.
Levélbeni érdeklődésekre az IKKA izraeli képviselete válaszol: ENG. G. KEMENY, TEL-AVIV-JAFFA, POB 8118. EGYETLEN VÁMMENTES CSOMAGKÜLDÉSI LEHETŐSÉG.

Előző két cikkünkben le-
mertettük a héber egyetem
tanulmányát az ugyanazon
törzshöz tartozók által ala-
pított falvakról. Most, az
ugynevezett „vegyes mosáv”
problémájával foglalkozunk,
illetve a tanulmányok erre
vonatkozó részét ismer-
tetjük.

Negyven fiú és lány ér-
kezett a felszabadító hábo-
ru előtt Törökországból, az
Alijatt Noár keretében, akik
hosszabb időt töltöttek
„hácsárán” egy régi mo-
sávba, azután 1948-ban be-
vonultak és a háboru végén
elhátróztak, hogy saját fa-
lut alapítsanak. Kezdetben
szintizta „török” faluról
álmództak, de miután ki-
derült, hogy kevesen van-
nak, egyesültek egy román-
okból álló csoporttal. Az
egyesült román-török cso-
port tovább bővült azután
és ma a mosávon 85 család
él, a következő megoszlás-
ban: 35 romániai, 10 török,
12 északafrikai-francia, 8
görög, 3 lengyel, 3 magyar,
3 szárb, 3 régebben beván-
dorolt család, 3 argentinai,
sőt egy valódi amerikai cea-
lád is akad közöttük.

Megalakulása óta 350 cea-
lád „vonult” keresztül a fa-
lun. Eredetileg a telepe-
seknek tehéngazdaságból és
„lul”-ből kellett volna meg-
élniük, de a körülmények
folytán főleg zöldségtermel-
léssel és külső munkákkal
foglalkoznak, innen ered
szükségszerű gazdasági helyzetük.

A törökök odébb állnak

Am indulásnál még 40 tör-
ök olé volt a faluban, de
ma már alig létezik tiszán
több. A „váad” szerint a 85
család közül talán 50-60
gondol végeles telepedés-
re, míg a többi... vagy ki-
vándorlára, vagy a városba
való költözés gondolatával
foglalkozik.

A falu vezetőségében igye-
keznek helyet biztosítani az
összes törzsek képviselőinek,
de a törökök és északafri-
kaiak vannak túlsúlyban, an-
nak ellenére, hogy a lakos-
ság kisebbségét képezik. Ez
azért van, mert a falu lakos-
ságának többségét képező
román telepek egyáltalán
nem tanúsítanak érdeklő-
dést a közügyek iránt. Igaz,
hogy ők a legidősebbek a
faluban, így a mosáv köz-
gyűlésein a lakosság 40-50
százaléka jelenik csak meg,
télien ennél is kevesebb.

Gyűlölök a kooperatív keret

Annak ellenére, hogy a
mosáv lakói szellemileg és
az általános műveltség szem-
pontjából is a perzsák és a
jemeniták fölött állnak, ab-
szolút érdektelenséget tanu-
sítanak a közügyek, a kul-
túrális, valamint társadalmi
problémák iránt. Ez odá-
ig fajul, hogy gyűlölködés-
szel gondolnak azokra, akik
a köz ügyeivel foglalkoznak.
Ezeket egyszerűen „parazitá-
knak” vagy „tolvajoknak”
tekintik, akik a közösségen
elősködnek.

Éz az oka annak, hogy a
falu érdekében történő min-
den megmozdulás kizárólag
a „váadból” indul ki, vagy
néhány aktív embertől, a-
kik valamikor a falu vezető-
ség tagjai voltak.

A közügyek iránti közöm
bösség kikutatható lélektan-
i oka az, hogy ezek az em-
berek gyűlölök a mosáv szö-
vekezeti keretét, amelynek

lényeges tartalmát többnyire
meg sem értik kellőképen.
Azok, akik mégis valami-
lyen tisztség vállalására tö-
rekednek, ezt a fix-fizetés
reményében tessék és nem
azért, mert társadalmi te-
vékenységre vágyanak. Ez an-
nál is inkább érthető, mi-
után a lakosság jelentős ré-
sze nem akarja megélni a
széles mezőgazdaságra ala-
pított és a faluban eltöltött
időt csak átmenetnek tekin-
ti.

**„Bolond, aki a falu vezető-
törségre hallgat...”**

Ezekután nyilvánvaló, hogy
a falu vezetőiség tagjaival
szemben nem sok a biza-
lom. A vezetőiséget ugyan
közgyűlés keretében vá-
lasztják, de a választásban
gyakorlatilag a lakosság-
nak csak egész kis töredé-
ke vesz részt, a többit nem
érdeklí az ügy. Eppen ez

Az első szociográfiai tanulmány az oléfalvakról

Hogyan élnek együtt törökök, románok, perzsák és „franciák”

— Befejező közlemény —

Irta: Fettes József

Ért a falu vezetőiség rendel-
kezését igen gyatrán tart-
ják be és általános szójárás
a faluban, hogy „bolond az,
aki ezeket az intézkedése-
ket komolyan veszi”. A
falu lakói úgy gondolkod-
nak, hogy mindig akadnak
majd olyanok, akik nem fi-
zetik meg a rájuk kivetett
adót, minek fizessék meg
hát ők, amikor „mások sem
fizetnek”. A falu vezetőiség
sem törődik tehát a „közvé-
leményrel”, hanem „saját
szakállára” cselekszik.

Azok között, akik ezt a
tisztséget be szokták tölte-
ni, két irányzat verseng.
Az egyik, a „kemény kéz”
politikáját vallja, amely sze-
rint a vezetőiség maximális
felügyeletet köteles gyako-
rolni a pénzügyek és az
emberek munkája fölött,
mert csak így lehet kiké-
szílni az adósságokból a
gazdaságilag megerősödni,
a másik irányzat homlok-
egyenest ellenkező módsze-
rekkel akar eljutni ehhez
a célhoz és azt vallja, hogy
messzeemenő engedménye-
ket kell tenni és szabadsá-
got kell biztosítani az
egyéneknek, még a „Tnuát
Hámosávim” alapszabályai-
nak megszegése árán is,
mert csak így lehet a veze-
tőség iránti bizalmat meg-
szerezni és rávezetni a fa-
lut a boldogulás útjára.

Milyen a társadalmi élet

Azok természetes, hogy
olyan emberekkel, akikben
erős a „törzsi öntudat”, a
közösönös segélynyújtás, va-
gyis a társadalmi élet leg-
fontosabb eleme is törzsi
keretbe szorul. Kivételt két
réteg képez: 1. Az aktívak.
2. Az úgynevezett „perem-
emberek”, akik valamilyen
oknál fogva ki akarnak lép-
ni a törzsi keretből és egy
másik törzs felé orientáló-
dnak. Ilyenek az összes törz-
seknek feltalálhatóak, de
különösen gyakoriak a per-
zsáknál és az északafrikaiak
nál.

A közösönös segélynyuj-
tás nagyjából mégis csak
az egyes „utakban” bo-
nyolódik le, külön a törö-
kök utcájában és külön a
„francia-nyegedben”. A szo-
lidaritás vállalása egyéb-
ként a legfejlettebb az
északafrikaiaknál és a per-
zsáknál.

A mosáv társadalmi alap-
ját képező törzsek között a
kapcsolat tehát vagy „alul-
ról” képződik, a perem-
emberek révén, vagy pedig
„felülről” a különböző törz-
sek aktív tagjai útján.

A becsúgyó törökök

Ezekután a tanulmány
bemutatja a különböző törz-
sek társadalmi tulajdonsá-
gait, amelyek igen nagy
fontossággal bírnak az
együttélés szempontjából.

A törökök önmagukat te-
kintik a falu elítélnek, mert
ők képezték a település
alapját, bár az idők során
létszámuk lényegesen meg-
csappant. Mindegyik betöl-
tött valamilyen tisztséget s
a falu jelenlegi titkára is
közülük kerül ki. Befolyá-
suk jóval meghaladja szám-
arányukat. A törökök zár-
kóztak és a francia szármá-
zásúakon kívül nem szíve-
sen barátkoznak mások-
kal. Ők a legrégebbek az
országban és leghőbb ál-

Anyagiás románok

A románok egy kis cso-
portján kívül, amely aktív
részét vállal a mosáv köz-
ügyeiben, döntő többségét
kétszóséges individualiz-
mus jellemzi. A régi jisiv-
hoz való orientálódásukban
kizárólag gazdasági szem-
pontok és érdekek játsza-
nak szerepet. Jelentős ré-
szüknek valamilyen formá-
ban már Romániában köze-
völt a mezőgazdasághoz.
Vannak közöttük egykori
„intézők” és volt földbér-
lők. A mosáv keretében ki-
tűnő gazdasági lehetőségek
hez jutottak és miután ők
tartják legkevésbé tiszte-
letben a „Tnuát Hámosá-
vim” alapszabályait, sike-
rült e lehetőségeket alapo-
sággal gyakorolni vernők.
Akkinek ez nem sikerült,
igen agresszív az orszá-
gal, az intézményekkel szem-
ben és azt hangsúlyozták,

lyeket az új olék körében
betöltött hálátlan szerep ró-
rájuk, de azt mégis szükse-
gesnek tartják és vállalják.
A mosáv problémáinak
megoldása terén az erős kéz
hívei és legfőbb törekvésük
az, hogy a mosáv azonosít-
sa magát az állammal, an-
nak életformával és érté-
keivel.

Az egyiknek sikerül a másiknak nem

A tanulmányt érthető
okok miatt igen kivonatol-
tan ismertettük és a tanul-
mány összefoglalójának,
Mose Lszk szociológusnak
megjegyzése szerint is „az

Eppen ezért a tanulmány
sokretű és szerteágazó kon-
kluziói közül kiragadunk
néhányat:

1. A mosávban uralkodó
gazdasági körülmények a
telepesnek nemcsak a falu-
hoz való viszonyát szabják
meg, hanem döntő kihatá-
ssal bírnak a befogadó régi
jisivhoz és az államhoz
való viszonyára is.

2. Az intim társadalmi vi-
szony a mosávon belül fi-
zikai és lelki erőt ad a tele-
pesnek a gazdasági nehé-
zségek, vagy a mosávon ki-
vül vele szemben megnyil-
luló hátrányos megkül-
önböztetések elviseléséhez.

3. A diszkrimináció érte-
tel, valamint a telepesnek
az az érzése, hogy külföl-
dön élvezett társadalmi po-
zícijával szemben lejjebb
süllyedt, maga után vonja
elzárkózását a mosáv tár-
sadalmi építményébe való
beolvadás elől, ami azután
a mosávon kívüli társadalmi
rendszerre való orientá-
lódáshoz vezet.

Ennek az utolsó tételnek
a hangsúlyozását — magyar
vonatkozásban — igen fon-
tosnak tartjuk, mert tipiku-
san „magyar betegség” an-
nak hangzatosítása, hogy
„mi kik voltunk és lám ho-
vá jutottunk”. A szociográf-
vus megállapítása szerint,
ha ennek az érzésnek ama-
bald folytát engedünk, en-
végül is odavezet, hogy a
telepes otthagyja a földjét,
a házát és mosávon kívül
kergeti az elérhetetlen de-
lábót.

KERESZTREJTVENY (2)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

VIZSZINTES: 1. Hires baite-
rina, — 7. „A Mikádó” társzer-
zője, — 13. A perzsa pénz, —
14. Kevert raj, — 16. Nézet zen-
szerző, — 17. Aja az előkelőt,
18. A szerb nemzeti tánc, — 19.
Játékru, — 20. U. A. — 22. Há-
rom betű Mihályból, — 23. Fran-
cia festő, — 24. V. el tr., — 25.
Aki entebbel, az ilyen alattvaló,
28. K. S. S. — 29. G. . . s. fest-
mény, — 30. Vissza: felteg, —
31. 949 — római számmal, —
33. Z. K. — 34. Csing, — 35.
Amerikai főbíró, — 38. Vissza:
... si muove, — 39. Kártya,
40. Közéleleti ország, — 41. So-
crates felesége (p = pp), — 43.
Vissza: ... -Te, — 45. Állati
„beszed”, — 47. Koszoru — né-
berül, — 48. Festmény, — 49. A
68. vizszintes első két betűje,
50. ... vda, újság, — 52. Rudolf
keve, — 55. Rignádós habarcs,
56. Izraeli zeneszerző, — 57. Né-
met város, — 58. Kírói a hej-
zetől Ir Szabó Pál, — 61. L-lel
afrikai ország, — 62. Olasz filo-
zófus, — 63. Nem — oroszul,
64. Idegen női név, — 66. O. S. I.
67. ... pológia, — 68. Hires fest-
ő, — 69. Halotti emelvény.

FOGÓLÉGES: 1. Hires orvos-
tudós, — 2. Izraeli nőnév, —
3. Hangszer, — 4. Testrésze, —
5. Állati lak, — 7. Alaváló, —
8. L. W., — 9. Munkarendszer,
fon., — 10. Vissza: fiú - néme-
tül, — 11. Tolózár, vagy polé,
12. Forradalmár politikus, — 15.
Amerikai író, — 21. Orosz író és
keresztnevének kezdőbetűje, — 23.
Fegyverkezésű költőnek ennyit,
26. Fonetikus mássalhangzó,
27. Híval angol hadvezér volt,
30. Drágakő, — 32. Francia for-
radalmár, — 34. Ex orcia ...
36. M. . . un, — 37. Ruhadarab,
40a. Angel tró, — 42. . . n ná-
no, város, — 43. A fehérás,
46. Nagy félsziget, — 48. Vissza:
napisten, — 49. Izraeli hárszög,
51. Héber imádás kezdete,
53. Filmzsinór („Lili”), —
54. Vissza: itt született Zsuzsa
Adolf, — 55. Angel szociálizma
vezér, — 57. Katonai fokozat,
60. Sok hétig ment az a film Te-
met Aviban, — 65. A 68 vizszintes
első két magánhangzója, — 67.
Apa héberül.

A megfejtéseket a keresztrejt-
vény megjelenését követő keddi
pontokra kell tenni a következő
címmel: Uj Kelet, rejtvenypalya-
zat, Tel-Aviv, Haneveg 11.

UJ KELET REJTVENYPALYAZAT
2. SZÁMU SZELVÉNY

Név: _____
Cím: _____

Fények és árnyak Amerikában (5)

Jorédok között New-Yorkban

Írta: Schön Dezső

Amikor már túl voltunk a formalitásokon és a vizum díját is lefizettük, behívtak a konzul szobájába. Nyilatkozatfélék tettek elénk, írjuk alá. „Felelősségem tudatában kijelentem, hogy totalitáris pártnak (fasizták, kommunisták) soha tagja nem voltam és ma sem tartok fenn velük semmiféle kapcsolatot.” Aláírtuk a nyilatkozatot.

A konzul ekkor esküre emelte a kezét és felszóltott bennünket, hogy mondjuk utána. „Esküszöm, hogy a vizum érvényének lejártakor el fogom hagyni az Egyesült Államok területét.” Elmondtuk az eskü szövegét. A konzul kezét nyújtott, szerencsés utat kívánt, mosolygott. Amerikát kapuja nyitva volt előttünk.

Keserű szájjal hagytuk el a követség épületét. Ez az

eskü váratlanul ért. Ugy éreztük, hogy megaláztak bennünket. Nem hiszem — méltatlankodott Necha, — hogy más ország polgárával is megteszik ezt. Csak tőlünk félnek.

Néhány héttel később, New-Yorkban rájöttünk arra, hogy az eskü mégsem volt indokolatlan. Sőt, sok esetben nem is segít. Mert, aki a jerida útjára lép, e küzd a gatlásait, nem finnyáskodik. Sokan — ha a szükség így kívánja — Jezus Krisztusnak is hűséget fogadnak. Miért tegyenek hát különbséget az amerikai konzullal?

Csodarabbi, szépségkirálynő, ujságíró

Amerikában a joréd-ügy nem fejlődött társadalmi problémává. (Kanada nagy zsidó centrumában — Torontóban és Montrealban — lépten-nyomon beleütközünk ebbe a kérdésbe.) Öt-millió zsidó között mit számít ez a néhány ezer joréd! Olyan ez, mint a mitesszer az elefánt hátán, — egyszerűen nem tudja, hogy létezik.

A jeridában minden társadalmi réteg, minden törzs, minden szakma képviseltetve jutott. Van köztük szábré, vátik, új olé, van magyar, német és orosz-zsidó. A hajózásban még mindig súlyos a helyzet. Az amerikai kikötőket érintő hajók legénységét gondosan kiválogatják, mégis nagy számban „lemaradoznak” a hajóról.

A matrózokon kívül akad a jeridázók között művész, tanító, kereskedő, sláich, csodarabbi, szépségkirálynő, ujságíró, kántor, gyémánt-csempész egyetemi tanár.

Amikor a szülők hallgatnak

Amerikai tartózkodásom alatt sokszor gondoltam arra az akcióra, amelyet Eliezer Káplán, néhai pénzügy-miniszterünk egyik rendelkezése indított el. A kincstár súlyos deviza-hajokkal küzdött, ezért Káplán csökkenteni akarta a diákok valuta-kiutalását, az egy dollár — 36 piasterez nemzeti ajándék keretét. Ez érintett szülők szervezetebe tömörültek, sajtókonferenciákat rendeztek, felvonultak, deputációztak. „A diákság — mondták hazafias érzülettel dagadozó kebelrel a szülők — az ország jövője. A fiatal állam jövője intelligenciájáról van szó. Másutt takarékoskodjunk a kormány, a diákoknak pedig küldje a dollárokat.”

Minden amerikai diák tanítatása jónéhány ezer dollárjába kerül az államnak. S amikor ezek a diákok befejezik tanulmányukat, ottmaradnak Amerikában, mert jobb kilátásuk van a kárierre. Legtöbbjük megnősül, amerikai lányt vesz el feleségül és ezzel a tartózkodási kérdés is megoldódik, mert preferenciális kvótán bevándorlási vizumot kap az illető.

Százalékarányban mindenestre a diákok vezetnek. Nem tudom, a hatóságok vezetnek-e erről statisztikát, de többéves megfigyelés alapján állítom, hogy az Amerikában tanuló diákok zöme, tanulmányainak befejezése után, nem tér vissza Izraelbe. Ismerőseim között egyetlen-egy sincsen, akinek gyermeke visszatért volna.

A gyűjtőakciók, a cionista pártok, a Hisztadrut Ivrit, az iskolák, a templomok foglalkoztatják a jeridázókat. Benniszültek nem „buknak” ezekre az állásokra, a szükségletet a jerida fedezi. „En sosem gondoltam alijára — mondotta nekem a KKL egyik főtisztviselője, — miért itélném el azt az embert, aki szerencsét próbált Izraelben, de nem sikerült neki.” Találkozom szábréval, aki a Hásozmet Hácáir kibucában született és nevelkedett és most Brooklynból áskénáz kieltéssel dávenolásra, bróchira, tífliin-légolásra tanítja a gyermekeket.

Gyakran olvasom a héber lapokban ezeket a házassági híreket. A szöveg rendszerint azt mondja, hogy Jigál, Amosz, Gideon, Uri, Itámár, vagy hasonló-névi fiatalember (és ide jön egy izraeli helység neve) ekkor és ekkor, az Egyesült Államok eme, vagy ama pontján házasságot köt Gladys, Elaine, Dorothy, vagy hasonló-névi hölgygel. Ilyenkor az az érzésem, hogy becsaptak és megloptak. Az egykor annyira hangos szülők pedig hallgatnak. Nincs ország jövője, nincs leendő intelligencia, nincs alacsony színvonal. A szülők hallgatnak és gyönyörködnek. „Me sept náchesz?”

Rákbeteg nagynéni — egy év...

Az egyik szeptemberi délelőtti a Columbus Avenuen levő bevándorlási hivatalban (Emigration Department) voltam. Itt adják az extension-t, illetve itt hosszabbítják meg a tartózkodási engedélyt. Hatalmas teremben folyik a munka. Az információk asztalán számot adnak, onnan tudja az

ember, melyik tisztviselőhöz osztozták be. A tisztviselő asztalától 4-5 méternyire két pad van. Ott várakoznak a felek, amíg rájuk kerül a sor.

Végigjárom a termet. Sokan ismerőseiket, hozzátartozóikat hozzák magukkal. Kitérnek az úrlapokat, tanakodnak. Ismerős arcokat látok.

— Solem álechem — nyujtja valaki felém a kezét. Jól szemügyre veszem. „Álechem solem”. Berkovics, régi erdélyi ismerősöm. „Hogy érzi magát Amerikában, Berkovics?”

Válaszképpen elmondja, hogy az utóbbi években Párisban élt. Ott is lehet pénzt keresni, de a kettő közötti különbség „wi evim tog in nácht”. A rendőrség is állandóan zaklatta. Megúnta a dolgot és ájtott Amerikába.

— Es itt mi a helyzet? — Mitn Feter Smil git men zich an ájce — adja meg jiddisül és széles mosollyal a felvilágosítást. A Feter Smil az Uncle Sam jiddis fordítása. Azt kell értenem ebből, hogy Amerikával nincs baj. Berkovicsnak nincs oka panaszra.

Elmélkedés az ajándékozás művészetéről

Az első joréddal nyomban megérkezésünk után vendéglátónk, a Schachter-család házában találkoztunk. Nem tucatpéldány, — szábré, akinek szülei valamikor egy galli kolónián gazdálkodtak. Schachterék ajándéknak, kellemes meglepetésnek szánták, hogy messze idegenben se nélkülözzük az otthoni légkört. Mi pedig heteken keresztül elmélkedtünk az ajándékozás művészetéről.

De hadd mutassam be hősnőnk közeléből. Ő ugyan csak egy csepp a jeridatengerben, de ebben a cseppben benne van az egész tenger.

R. K., 32 éves, elvált aszszony. Éveken át dolgozott az izraeli postán, a telefonközpontban, rendes állása, sikunja volt. Rosszúl sikerült házasságának likvidálása után kiment Amerikába szerencsét próbálni.

A Schachter-család címét és az információt Tel-Avivban szerezte meg. Jétékony ember, aki a ségélykérő levelet nem dobja papirkosárba. Izrael iránt különösképpen érdeklődik. (Aki nem tudja, annak elárulom, hogy a jó címet és információkat úgy árulják minálunk, mint a neszkávét. Az amerikai cím anyag virágzó iparrá fejlődött ki. Akiik tömegmunkára rendezkednek be, az amerikai telefonkönyveket veszik igénybe.)

Háromhónapos amerikai tartózkodás után fel is használta a címet. Kaliforniából írt kétségbeesett levelet. Hajója zátonyra futott, nincs kihez forduljon. New-Yorkba akar jönni. A jóég szerelmére, küldjenek neki pénzt. Minthogy megírta, hogy szábré és az izraeli vendégnek eredeti ajándékot akartak adni, nem 10 dollárt küldtek neki, hanem repülőjegyet. S amikor megérkezett New-Yorkba, szobát kapott és költözött. Amikor megismertük az amerikai viszonyokat, Schachterék eljárásában

— Mondja, Berkovics, adnak tartózkodást? — kivan csiskodom.

— A fontos, hogy itt látom magát; a többi majd rendbejön.

Berkovics ezután elmagyarázza, hogy az első időben a tartózkodási engedély meghosszabbítása „sablonos dolog”. Kérvény, 10 dollár (ennyi a taxa). Indok. A fogát csináltatja? — 6 hónap. Beteg a nagynéni? — egy év. Vigyázat, azt kell írni, hogy rákbeteg, különben a tisztviselő csak 6 hónapot ír be. A probléma két év után kezdődik. De akkor is van száz mód. Például az ember elkezd adót fizetni.

A nyomaték kedvéért Berkovics megismétli: „Az adófizetés nagyszerű tip, jobb, mint a német kvóta, jobb, mint a rabbi állás”.

Érdekeltek volna a többi tippel is, de Berkovicsot közben szövitják. Sebitten ideadja a telefonszámát. Van egy ügyvédje, „er hot á gvüre”. Egyébként, ha szükségem van valamire, nyugodtan hívjam fel. Szívesen áll rendelkezésemre. Elvégre földije és ismerőse vagyok. „Á hájmiser menes...”

nem találtunk semmi különöset. Az amerikai zsidó nem ismeri a joréd-problémát. Egy zsidó jött Amerikába? Mióta bűn az, hogy egy zsidó jön Amerikába? Hogy pártolják és segítik az illetőt? Persze, hogy pártolják és segítik. Ez a zsidó nevelés lényege. Amióta zsidók élnek Amerikában, azt tanítják, hogy a legnagyobb jótétemény segíteni az upon nan érkezett hitsorsoson. Jaj annak, aki szót szólna a jorédok ellen. „Kérlek, ez egy szabad, demokratikus ország, mi nem akarunk diszkriminációt.”

A joréd-nő ideológiája

A jorédok egyrésze azonban ideológiát csinál, igazolni akarja lépését. És akkor abba a hibába esnek, hogy egyéni csodájukért az országot, a kormányt, a rendszert teszik felelőssé. Ez történt a mi „ajándékunkkal” is abban az öt napban, amelyet rós-hásáná kap a hegységben töltöttünk.

Huszonketten ültünk a fallsburgi Country Club egyik asztala körül és beszélgettünk imáról, sófár-fuvásról, régi-régi melódiákról. Izraeli dalokat énekeltek. Valaki megkérdezte a jeridázó nőt, miért hagyta el Izrael. Ömlött belőle a szó. Lemeze körülbelül a következő volt: „Amióta zsidó ál-lam van, még nem laktam jól. Látják ezt a szoknyát? Izraelben két hónapig kell dolgoznom, hogy egy szoknyát vehessek. Különböző akinek nincs protekciója, elvezett ember. Izraelben minden miniszter luxus-vil-lában lakik, három autót tart.” És a konkluzió: „Kár minden centért, amit a gyűjtőakciónak adnak.”

KATZ és BRAUN TEL-AVIV Sderot Chén 15. Menyasszonyi kelenczyék bel- és külföldi minőségben. Toledó terítők, valamint különböző kézmunkák nagy választékban

Amig ott voltunk, öt napon át folyt az Izrael-vita. Akik jártak Izraelben, — és számuk jelentékeny volt, — megvédték a kormányt. Végigjárták az országot és látták, mit csinálnak a pénz zsel — mondták. Mi ketten meglehetősen kínos helyzet

Ha Izraelben mindenki szakált, pajeszt es kaftánt viselne...

Ha számok iránt érdeklődünk, azt a felvilágosítást kapjuk, hogy az amerikai zsidóság nyolcvan-tilvenven százalékosan cionista beállítottságú. A kapesok pedig a következők: a felelősség-érzetben kifejezésre jutó faji szolidaritás, azután valóságos filantropia. De te- gyük nyomban hozzá: a faji szolidaritás és a filantropiát ugyancsak a vallás szálai szövik át.

Az amerikai zsidó legszívesebben venné, ha Izraelben mindenki szakált, pajeszt és kaftánt viselne. Ha színház, mozi és koncert helyett reggel-este mindenki templomba járna. Igazán annyi pénzükbe kerül, mi- ért ne telne örömközésben...

Burech-Isig Spierer, aki 35 évvel ezelőtt a horodenkai „Bund” (zsidó szocialista munkásmozgalom) vezető volt és akinek ma Jersey-Cityben gyára van, izraeli benyomásairól beszélgetve, a következőket mondta: „Minden nagyon szép, gyönyörű, sze volt nor ge-wén a biszl mehr jiddis-kajt.”

A nagyünnep előtt a new-yorki jiddis lapok — a

ben voltunk. Beszéltünk arról a nagy teherrel, amit a honvédelem ró a kicsi országra. Beszéltünk az izraeli közellátásról, a font vársarlóerejéről, a politikai erkölcsről, a miniszterek életi múltjáról. Türelmesen meghallgattak bennünket.

Csak az ünnep végén, amikor sibusztunk a gyönyörű hegylektől, Nechával együtt szomorúan állapítottuk meg, hogy három tucat sláich képtelen helyrehozni azt, amit egyetlen-egy joréd elront...

Kneszetben lefolyt vita kapcsán — az izraeli sertésenyésztésről írtak. A mi körünkben bőségesen pertraktálták az ügyet. Zsena Schaechter annak a reményének adott kifejezést, hogy Izraelben javulni fog a hússzállítás és a szegény zsidók nem fognak arra kényszerülni, hogy sertés-húst egyenek. A társaság minden egyes tagjának véleménye volt erről a kérdésről. De senki sem birt meg-békélni a prófán — vagy ami még annál rosszabb: a vallástalan — Izrael gondolatával.

Amikor rám került a sor, hogy hozzászóljak a kérdéshez, Nechá nagybátyja, Smil Hoffmann, aki ötven éven át nadragokat vasalt, de sosem volt „mechale sébesz”, elémvágott:

— Nekem ne mondj egy szót sem, Duded. Tudom, hogy Erec Jisraélben nem esznek chazert. Az egész bilbult Cion ellenségei („szojné Cion”) találtak ki.

A társaság mulatott Smil Hoffmann eredeti álláspontján. A sertés-vita lekerült a napirendről...

Ávrum Uvini vonzereje

Öregségére mindenki viszatér a gyermekkorához és az amerikai zsidó is vissza-tér a chéder-kori emlékekhez, a sziderihez, a chimishez. Az egykori kisváros nincs többé, az emléket Izraelben véli megtalálni. Ezért van annyi öregember az amerikai turisták között, akik Izraelbe látogatnak el. Minden ötvenen felüli zsidó gondol egyszer egy izraeli „trip”-re. Találnak valami alkalmat, ezüstkadalmat, 35 éves házassági évfordulót az operációból való szerencsés felgyógyulást, férjhez adták a legkisebb lányt.

Köved is van benne: az izraeli kirándulás nagy esemény, rokonok és barátok búcsú-partyt rendeznek, elmennek a repülőtérré, vagy a kikötőbe és ha a pár szerencsésen visszatér, ismét lehet partyt rendezni és van mesélnivaló évekig.

Amerikai unokabátyánk, Louis Schaechter 1951-ben járt első ízben Izraelben. Amikor Beér-Séva utcáin sétáltunk, a különben nyugodt és higgadt emberen látható izgalom vett erőt. Beér-Séva — mondta — Ávrum Uvini járt itt, benne van a chimisben, emlékszel, vajáléhek Ávrumom mi Beér-Súvá...

Jeruzsálemben eszébejuttott a bencsolás. A Fischer-vendéglőben ebédeltünk, amikor váratlanul a kalapját kérte, szeretne bencsolni. Régen nem bencsolt, de hát most Jeruzsálemben van. „Uvne Jerusáláje, ir há-kajdes” — mondotta hangosan. És én akkor éreztem azt a mély kapcsolatot,

amely az egyszerű zsidó a szentvárosához köti.

1952-ben az öccsét küldte Izraelbe, majd azt írta, hogy újra ott akar járkaálni, ahol „Ávrum Uvini” járt. 1953-ban eljött másodsor. Amikor a gyermekek héber beszédét hallotta, azt mondta: „Zei dávenen in di gásza burhápédig”. Aztán visszament New-Yorkba és rábeszélte egykori chéder-társait, hogy ők is látogassanak el Izraelbe. Most készül harmadik izraeli útjára és jelzi, hogy nemcsak ő jön, Charlie Fiedler, Dávid Warschawsky is készülődnek...

Az amerikai cionista életnek — csupán a szokás kedvéért nevezük így — több aspektusa van. A pénzügyi és technikai, a héber oktatás, sláichok, pártélet, háchsrák. Külön fejezet Izrael hivatalos képvisellete (követség, konzulátusok) és a gyűjtőakcióban való szerepe. Továbbá az egyéni kapcsolatok és akciók, csomagok, scripek és jóhiszemű ajándékozások. És az a kérdés, hogyan látnak bennünket az amerikai zsidók általában, különösképpen pedig az izraeli polgárok amerikai hoztártartozói.

Ezenkívül figyelmet érdemel annak a 200 ezer zsidónak a helyzete, aki a háború után vándorolt be Amerikába. Ezek a zsidók a válam-úton állva, Amerika mellett döntöttek — sokan közülük emiatt két-három évvel meghosszabbították táboréletüket, — mert csábították őket a nagy lehetőségek. Most, őszinte percekben, megbánásról és csalódottságról beszélnek, mert a nagy fönyereményből egyszerű „megélhetés” lett, hetil fixszel, kétszobás lakással, — Cadillac, nerc-bunda és floridai üdülés nélkül. Minderről azonban a következő cikkekből.

Miért szerzett oly nagy becsületet a magyar-zsidóságnak

Szenes Chana?

Vegye meg IRODALMI HAGYATEKÁT és megtudja

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDESBEN, AZ „UJ KELET” KIADÓ-HIVATALBAN és ÖSSZES MEGBIZOTTAINAL.

* KIADJA A KIBUC HAMEUCHAD

ZENEÉLET

Menachem Pressler

Amerikából visszatérve elmult nyáron a ZOA szabadteri színpadán adott első hangversenyén fiatal művésznünk nem tett kedvező benyomást. Csak később derült ki, hogy ennek oka részben a rossz akusztikában és rossz zongorában keresendő, melyek indiszpozícióhoz vezettek. Időközben több hangversenyt adott, skandináviai turné volt, s onnan visszatérve, ezen a héten három ízben, három különböző minőségben lépett fel: a ZOA-termében önálló zongoraestét adott, a Bét-Cviben az ujonnan alakult rámt-gáni zenekarral szerepelt, majd szombaton este a múzeumban kamarazenében működött közre. Utóbbiak lényegesen Pressler javára változtatták meg művészi értékéről alkotott véleményünket. Ezen értékek közül kiemelkedik erős lírai beállítása, rendkívül színes érzelmi világa s nem utolsósorban kiváló zongorázó-készsége. Természetes, hogy ilyen korban még problémákkal küzd, melyek megoldására idegen mintákat hív segítségül, s nagy művész-modellek igyekszik másolni és ezért gyakran keveredik személyes stílusa az általa idezett mesterekével. De minden ellenére, már is nagyon határozottan bontakoznak ki saját egyéniségének sokrétű kontúrjai. Az sem csodálható, ha ebben a korban így nagy múltra tekintve már vissza, sokszor módrosságokra, pókokra ragadtatta magát. De ezek a kis sallangok értebb korban lehullanak majd róla minden bizonnyal. S arról sem lehet megelégedésünkhöz Pressler 5-6 éve él Amerikában, ahol nemcsak a zenei ízlés és igények mások, hanem a művészi inkább van külsőséges hatásokra utalva, mint a mi, nagyobbára európai hagyományokban nevelkedett közönségünké.

Zongoraestjének központjában Beethoven nagy szürű szonátája, op. 110 állott, a beethoveni lírának ezen felülmúlhatatlan lezárult költői megnyilatkozása. Pressler előadásában az utolsó tétel volt a legszebb, ott, ahol a fugák köré csoportosított fenséges „fajdalmas ének” (arioso dolente) csendülnek fel; nemcsak pianóinak érzéki melegségével érte el a kifejezés tisztá poézisét, hanem bensőséges, átölelő emelkedésével. — Debussy „Suite Bergameque”-jében a „Clair de lune” kísérteties hangulatát a színárnyalatok pompás skálájával érzékeltette. — Bartók gyermekdarábjait nagyon gyöngéden, De Fallai „tűztáncát” nagy dinamikai változatossággal adta elő.

A rámt-gáni zenekarnak — melynek bemutatkozásáról külön emlékezem meg — estjén Mozart ritkán hallható B-dúr (K. 595) versenyszónátájának ötödik és hatodik tételét, végül a szombati múzeum-hangversenyén Schubert „Pisztráng”-ötében bizonyította be, hogy tehetséges, mint kamaramusikus is.

Ezt a tényét még az a sem gyöngítette le, hogy a gyors tégeket amerikai autóverseny-sobasággal vette meg, megfosztva azokat a schuberti kedélyesség minden bájától.

Levonva csak az ehéti három szereplés tanulságait, Menachem Presslerben nemcsak nagy tehetségű zongoristát ismertünk meg, hanem egy művészt, ki már is a kifejezőeszközök kivé

teles gazdagságával rendelkezik.

A RAMAT-GANI KAMARA-ZENEKAR BEMUTATKOZÁSA

Michael Taube a náci-mus előtt Berlinben szerzett kamara-zenekarával jó nevet magának. A háború alatt a mi filharmonikus zenekarunkat vezényelte, majd kísérletet tett egy kis kamara-zenekarral, mely a Híztadruet védnöksége alatt állott, de amely hamarosan feloszlott. Most Taube lakóhelyén, Rámát-Gánban toborzott egy új kis zenekart, mely az elmúlt hét csütörtökön mutatkozott be a Bét-Cviben. Előzetesen arról a kultúrhatárol, mely kétségtelenül a legszebb egész Izraelben, is meg kell említenünk. — A rámt-gáni Klier-osalád építette a mi felszabadító háborúnkban hősihalált halt fia, Cvi, emlékére. Szébb és méltóbb emlékművet valóban nem állíthatott volna neki! A Bét-Cvinek van olvasóterme, könyvtára és egy rendkívül izlősen berendezett kis hangversenyterme, mely már az elmúlt évek folyamán is tartott koncerteket. Főképp a rámt-gáni fiatalok látogatja a Bét-Cvit, — mely „aere perennius”, ércnél masmandobban hirdeti az eszmét, mely ért hőse életét áldozta.

A kis zenekar valóban kellemes meglepetéssel szolgált: oly lelkesen és odaadóan muzsikált, hogy maradéktalan élvezetet szerezett minden számával. Műsoron Vivaldi egyik Concerto Grossoja — Taube zongorázott és vezényelt benne — Mozart fentebb említett zongora-versenye, Schubert 5-ik szimfóniája és mint bemutató Boskowitz Uri-Sándor „Apró szvit”-je (Piccola Suinta) egy korábbi zongora-ciklusának zenekari feldolgozása szerepelt. Utóbbi hosszú évek után a nagy

sikerű Sémíta Szvit után, az első zenekari műve a kitűnő szerzőnek. Szellemében teljesen utóbbi nyomdokaiban halad, csak áttetszőbb a hangszerele, könnyedebb kifejezésben és alaphangja is derűsebb. Boskowitz a fiatal izraeli nemzedéknek szánta, melynek zenei nevelésében komoly szerepet töltött be. Alighanem feladta ezúttal a „Földközi-tengeri zene” követését, s szorosabban kapcsolódik a tisztán keleti stílus-nyelvhez. Hangszerele is, akárcsak idősebb testvére, a Sémíta Szvit, ennek szolgálatában áll. A fuvola, az arab dob, a pizzikatók nagy szerepet játszanak benne. A hat rövid tétel címe: „Hodaja”, — Debka (arab népi tánc), Tánc-trió, — Tájkép, Bureszk és Pásztoral. — Boskowitz kedves és jólhangzó szíjjel fogadta. — Nem csekélyebb mértékben nyilvánította hálát elismerését az őshajó úttörőnek, Michael Taubenak, e kitűnő muzsikusnak, akinek köszönhetjük, hogy immár Rámát-Gánban is született egy kis zenekara.

FILHARMONIKUS ZENEKAR

Sergiu Celibidache vezényli az 5-ik bérleti sorozatot is, melynek főszáma Sosztakovics ötödik szimfóniája. 1936-ban írta, a világháború előtt. Előző szimfóniája annyira megbukott, hogy már a próbán nem averta a zenekar játszani. (Ígaz, hogy Schubert 7-ik szimfóniájának is majdnem ez volt a sorsa!) Sohasem került nyilvános előadásra. De az 5-ikkal ismét döntő sikert aratott és visszanyerte a közönség széles bizalmát. Az első tétel merengő, borús, emlékedő, csak olykor tör fel benne egy-egy szenvedélyes sóhajlás. Erősen Csajkovszky-izű induló skazitja meg azt a tépelődést, patétikus, szónokias recitativok. Lisztől azt mondta valaki, hogy meglátású stílusán, hogy a magyarok szeretik a nagy retorikai hatásokat, a nagy szónoklatokat. Sosztakovics is a szószokré lép, onnan beszél láthatatlan közönséghez, nagy pátozzsal és

lendülettel. Aztán visszaosik a csöndes meditatív hangulatába. A második tétel oly erősen Mahler-utánzat, hogy szinte már masolatnak tűnik. Alig van benne valami Sosztakovicsból. Néhány rendkívül szép kép ebből is kimagaslik: egy cseleszta-hárfa-basszus rész, fuvola- és hegedűszólók, egy pizzicato-részlet, — de legnagyobb véve semmi más, mint Mahler-reminiscencia. A legértékesebb a szimfónia harmadik, largo-tétele. Sosztakovicsnak legmélyebb alkotása. Ha benyomásaimat akarnám leírni, melyeket hallgatása közben nyertem: sötét éjszaka, roménytelenség, sehol egy kivező út a nagy zordon erdőből, — kód és zuzmara burkol, meg mindent, kisérteties magány, didergő lélek, lemondás és rettegés. A befejezésben, mint sápadt hold-sugarak szűrődnek be a hárfa ezüstösen csilingelő hangjai. Lélekharang, vagy egy távoli templom, mely a tévelygőket hívja? De az utolsó tételben Sosztakovics a népszónok, így nyen szóla: harsanjanak fel a kürtök és trombiták, vad dárídóban vonuljon fel a nép, táncoljon és mulasson, mert győzedelmeskedtünk a sötétség démona felett. Az életet ünneplje, mely legyőzi az elmúlást. S ha ebbe az ünnepi hangulatba ismét a kétely komor mélye lopódzik és ismét kísért a csüggedés sötét árnyképe, — rázd le magadról és törj utat magadnak: az élet áll előtted! — Imígyen szóla Sosztakovics.

A sorozat szolista egy igen tehetséges fiatal olasz zongorista, Aldo Ciccolini, Schumann versenyművét játszotta. Rendkívül finom, csiszolt technikával, nobilisan, előkelően — s kissé — holdkórosan.

Bevezetésül a kitűnő Celibidache Glinka „Ruszlán és Ludmilla” nyitányát vezényelte. Ugy elhadtarta, hogy mire felocsudtunk, már be is volt fejezve. Jobb lett volna Rossini-nyitányt dirigálnia, ez sokkal jobban fekszik neki. De az embernek öségi gyöngéje, hogy az elérhetetlen után vágyódik a legjobban... Pataki László

Mit tud teljesíteni a magánkezdemenyezés az építkezés terén

Az ország lakosságának mindennapi gondjai nem engedik, hogy az emberek észrevegrék azokat a konstruktív tejesítményeket, amelyek a legközvetlenebb közelségünkben valószínűleg meg. A legtermészetesebb dolgoknak és ténynek fogadják el például azt, hogy Tel-Aviv északi részében jelenleg a lakónegyed közelségében befejezéséhez Napról-napra nevezett felismeret azokat a helyeket, amelyek nem is olyan régen még pusztá területek voltak.

Körülbelül három évvel ezelőtt, ha az ember a Bétel-utcaiban levő lakásából kiment a Rascoo-negyed felé, nagykiterjedésű tereket látott, amelyek a városi városságot, hogy várták meg őket a pusztaságtól. Ma pedig néhez hinnünk annak a látványnak, amely az ember szemé elé tárul. Többemeletes lakóházak kelttek ki a földből, mások most vannak építés alatt, itt-ott már mindenféle üzletek és műhelyek működnek a pusztaság helyén és ott élnek új éleltek.

Tegnapelőtt elindultam ennek az új városrészeknek az irányába. Az Ibn Gabirol-utca fellegzetes dologra figyeltem fel: valamennyi ház valóban új és az építésfeiben levő házak hosszú sort képeznek, amelyet itt-ott még megrázkáltanak egyelőre ki nem használt telkek. De már ma látni lehet a házsorok vonala mögött a jövődöbél szép utcát, amely a Habima melletti Mar-morek-utca felé kezdődik és a város északi részébe vezet.

A Bétel- és Ibn Gabirol utca sarkán belépek egy még nem kész épületbe. A földszinten üzletek lesznek. Az egyik már lí is nyitott. A helyiségben levő Cispokinszki urat, aki 1942-ben érkezett az országba az Andere-féle lenyelt hadsereg tagjaként. Nem volt semmi vagyona, de lassan-lassan szerzett magának annyit, hogy megvehesse az üzletelhelyiséget. A két fla, aki általam intézményről dolgozik, minden szabad perőt arra használja fel, hogy segítséget egyen az apjának és egy olyan pépet igyekszik beszállítani, amelyet mindenféle cipőjavítási munkát el lehet végezni.

—Uram, mennyit fizetett az üzletelhelyiségért? — kérdem tőle. — Majdnem négyezer fontot. Nagy elégtétel volt számomra, hogy az üzletelhelyiséget a vállal kokozkál kikötött időben kaptam meg és így már most megkezdhettem benne a munkát.

Benyitok a házban levő egyik lakásba és nagy meglepetéssel látom, hogy három terrasz is tartozik hozzá. Egy másik házban az Ibn Gabirol utcában egy bukovinai családra akadtam a földszinti lakásban. Másfél szobájuk van, óriási verandával és mellékhelyiségek. A burtorz nagyon szerény. A nagynya elmondja, hogy ezelőtt Kfar-Szabán laktak egy nagyon rossz lakásban. A veje Tel-Avivban dolgozik. Nehezen szerették meg a pénzt a lakásra, de most végtelenül megelégedettek. Négyezer fontot készpénzben fizettek ki és ezer fontra felzolgáltattak kaptak. Fele vannak díszterrel és hálaiva az építőállalat iránt, amelyőt a lakást vették. Ahogy első perőt kezdve ígérték nekik a ház mindháza öt hónap alatt készült el, sőt, ők még néhány nappal a kitűzött határidő előtt költöztek be a lakásba. Ezen nagyon elcsodálkoztak, mert nálunk rendszerint ennek pontosan az

ellenkezőjét lehet hallani, azt tudnillik, hogy a vállalkozók a végtelenség halogatták az építkezés befejezését és csak a legutóbbiak esetben tartják be az erre vonatkozólag tett ígéreteleket.

Miután több lakást is megnéztem az Ibn Gabirol, a Jehuda Makkabi és más utcákban, mindent arra a megállapításra jutottam, hogy ennek az építkezésnek a kezdeményező szemmel láthatóan azt a célt tűzték maguk elé, hogy nagyon kényelmes lakásokat adjanak, megfizethető áron, amely ötezer fontnál kezdődik. Azért a pénzért, amelyet máshol az emberek kulcspénz fejében kell lefizetni, öröklatást vehet ebben a szép és új lakónegyedben.

Kitűnik, hogy ez nem véletlen jelenség. Az építkezéseket végrehajtó vállalat már gazdag tapasztalattal rendelkezik ezen a téren. Ezt bizonyítják azok a házak, amelyek ez a cég épített az egész környéken, a Bartonora-utcaiban, a Nordau-sugarúton, az Ibn Gabirol-utcaiban és más helyeken. Meggyőződésem róla, hogy ezek a házak mind szilárd építmények, az erős betonvázalattal és nem blokkokkal töltöttétek ki, a kidolgozás pedig elsőrangú.

A Bartonora-utcaiban az egyik építkezéssel egy régi ismerősömnek akadtam. Munkaruháiban ő irányítja az ott felvő munkálatait. Tőle tudom meg, hogy az összes házakat, amelyeket láttam, akár kézen, akár építésfeiben, a Barshofer cég építi, amelynek élén Abraham Bornstein tengyelgőzölt vezető áll, a térség pedig Busko, Kleinberger és Sperling. Azért említom meg a nevüket, mert az általános véleményem eddig az volt, hogy csak a nagy építkezési vállalatok, amelyek az állam, a Szchohut, vagy a pártok költségvetéséből kapnak, képesek nagyarányú építkezéseket végrehajtani. A jelen esetben kitűnik, hogy egy magánkezdeményezéssel álló csoport, amely sehonnan sem kap semmilyen segítséget, kényelmes és nem drága lakásokat bocsát a lakosság rendelkezésére, meghozza minden kilöb feltétel nélkül.

Hasonlóképpen megállapítottam számos lakóval folytatott beszélgetéseim során, hogy az építkezés alatt a Barshofer társaság eleget tett a lakás vevői utólagos kéréseinek és ha szükségesek mutatókhoz bizonyos módosításokat, azokat a lakók teljes megelégedésére el is végezték. A társaság egészen kivételesen hajlandóságot és türelmet tanusított abban, hogy lakásainak a vásárlóit kivétel nélkül kielégítse.

Körültem további során benéstem a Barshofer cég irodájába, amely a Bétel-utca 36 alatt van. Sok lakásvevőt láttam ott és amint a beszélgetésekre figyeltem, megállapítottam, hogy ez a vállalat egy másfél száz lakást ötezer fontért ad, míg a két-szobás lakások hatezeröttszáz fontba kerülnek.

Amint elhaladtam a modern C a s t e l szálloda mellett, amely magasan emelkedik ki a lakóházak közül és amelyet ugyancsak Bornstein vállalkozó épített, megállapítottam, hogy nemcsak gazdag intézmények teremtenek konstruktív műveket, hanem a chautel célokat követő magánvállalkozás is magasotot szerepet tölthet be az ország, a városok és falvak építésében. E. M.

A ZSIDÓ VILÁG HIREI

A Joint most tette közzé 1955 évi, Európára vonatkozó költségvetés-tervezetét. A jelentés szerint a Jointnak Európa zsidósága számára megszavazott segélye 1955-ben főleg a Franciaország, Németország és Ausztria területén élő, főképp menekült öreg- és betegségek miatt keresetkeltelen zsidóság között kerül felosztásra. Franciaország, ahol jelenleg több, mint 300 ezer zsidó él, köztük soktízezer keleteurópai menekült és volt légerlakó, egy millió 600 ezer dollárral szerepel a Joint 1955 évi költségvetésében. Az ösz szög 14 ezer keresetkeltelen öreg ember segélyezésére, továbbá gyermekotthonok és egészségügyi intézmények fenntartására szolgál.

A Németországban élő 25 ezer zsidónak mintegy negyedrésze részeseül Joint-segélyben a következő nap-tánci évben. Ebben a számban az évek óta likvidálás alatt álló fierenwaldi tábor lakója is bennfoglaltatik. A jövő év folyamán ugyan mintegy 200 személy fog a táborból kivándorolni, azonban a többi személy kivándorlására — egyelőre, — semmi remény nincsen. tekintettel arra, hogy egészségi állapotuk miatt egy külföldi állam sem hajlandó nekik bevándorlási engedélyt adni.

A Jointra Ausztriában még huzamosabb ideig rálesz szorulva az ott élő sokakáz nincstelen, főleg menekült zsidó, köztük 180 magával tehetetlen öreg és beteg ember. Ez a zsidóság részben Bécsben, részben

az amerikai megszállási övezet két táborában él.

* Egy Budapestről nyert értesülésünk szerint Stöckler Lajos, volt hitközségi elnök, szabadságra került, kitűnő szinben van, de közügyekkel nem foglalkozik.

* Az amerikai szenátusnak, az „amerikai ellenes cselekedetek kivizsgálására” alakult bizottsága, tiltakozást jelentett be a „Nemzeti Újjáéledés Pártja”-nak a működése ellen és követeli a párt lapjának a betiltását is. A parlamenti bizottság szerint a párt azokkal a jelezavakkal és propagandával akar tömegeket hódítani, amelyek a letűni európai hitleri és fasiszta rendszerektől vett át. Jelképül ugyan a horogkereszt helyett a keresztet ellátott villámot választotta a párt, azonban programjában azokat a célokat hirdeti és reméli elérni, amelyekért Hitler küzdött. Programja: a fehér árja faj fensőbb-ségének a biztoztása, a nem asszimilálható rétegeknek a társadalomból való fokozatos kirekesztése és megakadályozása annak, hogy zsidók állampolgárságot nyerhessenek, szabad pályán működjenek és vegyes házasságot köthessenek.

Érdekes, hogy bár az új párt magát kimondottan kommunista-ellenesnek mondja, újságjában mégis nagy díszrettel emlékezik meg a két év előtti prágai per alkalomból Csehországban fogatósított antiszemita tisztoztási akcióról.

* Az érdeklőség kedvéért egyöbönt alant közöljük az új párt lapjának, a „Common Sense”-nek néhány jellegzetes aranymondását: A zsidóság semmi más, mint a kereszténység elleni gyűlölet rituáléja. — A Talmud a legaljasabb könyv, amely valaha nyomdáfestéket látott s amely úgy a kommunizmusnak, mint minden forradalmi mozgalomnak a külforrása. — Az, hogy az ökeresztények zsidók lettek volna, éppen olyan igaz, mint a hogy igaz, hogy kinaik voltak. — Az arabok a cionizmusnak és a világ zsidóságának az áldozatai. — Benjámin Friedmann (egy amerikai zsidó, akiről utólag kisütöttek, hogy a hirdeti „Common Sense”-nek egyik főmecenása), az anticionista mozgalom támogatója, egyike a legnagyobb amerikai férfiaknak, akik valaha éltek.

* A lap szerkesztője emellett nyilatkozatában kijelentette, hogy semmiféle faj vagy vallás ellen nincs kifogása, ennekívül pedig élénk-ten tiltakozott az ellen az állítás ellen, mintha a Liga vagy a párt az Arab Liga által támogatásban részesülne.

év előtti prágai per alkalomból Csehországban fogatósított antiszemita tisztoztási akcióról.

* Az érdeklőség kedvéért egyöbönt alant közöljük az új párt lapjának, a „Common Sense”-nek néhány jellegzetes aranymondását: A zsidóság semmi más, mint a kereszténység elleni gyűlölet rituáléja. — A Talmud a legaljasabb könyv, amely valaha nyomdáfestéket látott s amely úgy a kommunizmusnak, mint minden forradalmi mozgalomnak a külforrása. — Az, hogy az ökeresztények zsidók lettek volna, éppen olyan igaz, mint a hogy igaz, hogy kinaik voltak. — Az arabok a cionizmusnak és a világ zsidóságának az áldozatai. — Benjámin Friedmann (egy amerikai zsidó, akiről utólag kisütöttek, hogy a hirdeti „Common Sense”-nek egyik főmecenása), az anticionista mozgalom támogatója, egyike a legnagyobb amerikai férfiaknak, akik valaha éltek.

* A lap szerkesztője emellett nyilatkozatában kijelentette, hogy semmiféle faj vagy vallás ellen nincs kifogása, ennekívül pedig élénk-ten tiltakozott az ellen az állítás ellen, mintha a Liga vagy a párt az Arab Liga által támogatásban részesülne.

* Az Egyesült Államok rabbitanácsa elhatározta, hogy

mozgalmat indít a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény módosítása érdekében. A mozgalom azoknak a valóságos zsidó kereskedőknek az érdekében indul, akik üzletüket szombaton zárva tartják s így az érvényben lévő rendelkezések folytán hetenkint két szünnapot kénytelenek tartani. — A szombattartó üzletek vasárnapi nyitvatartása érdekében már indult egyszerű Amerikában egy mozgalom, de az úgy akkor az amerikai katolikus körök ellenkezése miatt hajótörést szenvedett.

Itt említjük meg, hogy Hollandiában már régebbi idők óta fennáll egy olyan rendelkezés, amely a szombattartó üzleteknek megengedi a vasárnapi nyitvatartást. Amsterdam városának polgármestere most az ottani hitközség felkérésére Amsterdam város számára a kormánytól egy még liberálisabb rendelkezést essz közölt ki. Ennek értelmé-

ben a más városokban engedélyezett négy órán át való nyitvatartás helyett Amsterdamban a szombattartó pékek vasárnapi egész napot át, az egyéb üzletek pedig délután két óráig tarthatnak nyitva.

* Baltimore (USA) zsidó hitközsége 16 millió dollár költséggel új 500 ágyas kórházat épít. Az új zsidó kórház hét nagy épületből fog állni, külön épületben lesznek elhelyezve a bentlakó orvosok és ápolónők. Az új kórház, amely 520 dunám területen épül fel szorosan együtt fog működni azzal a zsidó gyógyintézettel, amelyet az ottani hitközség néhány év előtt 13 millió dollár befektetéssel épített.

* Egy bécsi jelentés szerint az asperni (Felső Ausztria) lágert, amelyben még 20 zsidó család tartózkodik, karácsony éjjelén a szomszédos DP léger állítólag részeg keresztény lakói felgyújtották. A családoknak szerencsére sikerült a barakkokból épen, de minden ingóságuk hátrahagyásával kimenekülni.

TAPLALÓ IZLETES EGÉSZSÉGESNEK, BETEGNEK, LABBADOZÓNAK Tel-Aviv, POB. 1639

APRÓHIRDETESEK

INGYEN
1 pedikűr 1 arcápolás
minden új vendégnek
1X fizet, 2X kezeljük
T. A., Allenby 87., délután
ORTOFEDIA • KOZMETIKA

ADAS-VÉTEL

VARROGÉP-csere, csere, javítás,
résztétel, Klein és Flia (azelőtt
Kassa), Jaffa, King George 29.

Verzünk LIBA-, KAUFOLLA-,
továbbá pelyhet és ágytöltet.
Featherindustry, Tel-Aviv, Meriká
Volovelszky 5/16. Telefon: 83415.

ÓRA - ÉKSZER
Vétel - JAVÍTÁS - Eladás
VADNAI ÉKESZER
T. A., Allenby 83. (udvar)

UJ VARROGÉP 100. - tiszta,
részlete, csak ing. Hirschmann
Nati, Jaffa, Husztruz 12.

TOLLAT, PELYHET VESZUNK.
Paplanját, párnát és ágytöltet
fejlesztjük. Weizmann, Tel-Aviv,
Dzengoff-u. 118 sz.

FEREC (belgi) SÜTŐGÉP Rison-
Leclon kerültek, betegség miatt
1800.- fontért átadó. Szakember
részre is megkérhető. - „Gimel-
Bét”, T. A., Sheinkin u. 2-4 sz.,
ajtó: 4-8.

ATADÓ ZÖLDSEGGEL Rámár-
tás közelemben. Érdeklőni: Dreil-
inger könyvtárban, a rámtá-
ráni rendszárral szemben.

WAGENBERG-BUTOR, Tel Aviv,
Rámbar-u. 8. ajánlat: dupla re-
kamlé, 2 félfelvező és toltatás-
szal. - Ruhaszekrények, modern
alacsony és magas búffék, Szalon-
asztalok, fotelék, székek, minden-
féle árban. Csapógy és ágyemlí-
tartó. UJ munkák 12 havi részlet-
fizetéssel.

ATADÓ MAKOLET Tel-Aviv kör-
nyékén, esetleg alkalmán együtt,
jé feltételkel. „Bizon megál-
tás” jellegre a kiadóba.

ELADÓ perzsaaszony, Rosenthal
étkészlet, művészeti képek, gobeli-
nek, kristályok, damaszt asztal-
nemű, Teles Ede dombormű. Meg-
tekinthető: Laktencsiben, Jeru-
sálem, Abutor 18/23.

ELADÓ központi fekvésű mosi egy
része közreműködéssel. Tel-Aviv,
POB. 4176.

ALKALOM. Uj luxusautó olcsó
eladó. Tel-Aviv, Allenby 97., II.
lépcsőház, III. em., ajtó 13. -
(D. u. 1-4, 7-9-ig).

ALLAS FOGLALKOZAS

KÖSER VENDELGŐBEN, intéz-
ményben, esetleg háztartásban
segédszakácsként állhat vállalko-
zással övezetben. - Cím:
Feuer, Jeruzsálem, B44 Hunga-
ria 2.

ÖZERETET keresünk állandóan,
heti háromszor, alvást lehetőség-
gel. Jelentkezés: d. e. 8-9-ig,
T. A., Achad Haam 95, II. em.

HAZASPAR: felség előrendelt
szakács, férj, hotel, panzió,
klubvezetésben szakítással, mind-
kettő többéves, előosztályú. -
nem tapasztalható - bárhol az
országban állhat keres. Nyelv-
ismeret, garancia, legjobb referen-
ciák. Csak előosztályú étterem,
panzió, búffé, klub ajánlatát:
Haifa, POB 1387 emre.

Jó szöveget
keresünk azonnala
kord-székekhez és
kord-„Jacquard”-
székekhez.
Jelentkezni: T. A., Herzi u. 4.,
ajtó: 8.

FODRASZNOT - akinek vendég-
látra van - keresek Tel-Aviv köz-
pontjában levő szalon vezetésére.
Jelentkezés: Ehliger Advertising,
T. A., Allenby 78., „No 108” jel-
legre.

Állandó FRANCIA-MUNKASZOT
és gyakorlati képzést aszonnara
felvétel: Lily Sheifer, Tel-Aviv,
Chevová Clen-u. 23.

MAKOLETEN JÓL BEVEZE-
TETT HELYI KÉPVISELŐ. Jó
referenciával, idevágó életraj-
zával további komoly képvisel-
tet keres, Natana és környé-
kére. Cím: Natana POB. 283.

SAKACSNOT, félszara, állandó
munkára, azonnala felvétel.
- Péntek, szombat, ünnepnap sza-
bad. Mizrád Srag, Jeruzsálem,
Palace-épület.

HÉBERUL BESZÉLŐ NGT keres-
sek 2 éves gyermekhez és főzés-
hez, bentlakással. Segítség van.
Jahib, T. A., Gordon u. 2.

MUNKAKÉLVET KÖZVETITŐ
„Szlók Együttélő”. Uj cím: Tel-
Aviv, Chevová Clen-u. 89. (8-17,
4-6) Telefon (szóló) 66497, -
Főküldetése nincs.

LAKAS-BÉRLET

LAKASAT bérendaj, eladja gyor-
san és kedvezően Minc Elenberg
és Tsa Gfán, Tel Aviv, Javne 34.
Telefon: 62514.

LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel
Avivban, Ramat Ganban és kör-
nyékén bérbe ad közliseret
Rindel-iroda, Nachlat Benjamin-
utca 39. Telefon 5713.

LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a kö-
lomsert „Express” iroda útján,
Tel Aviv, Merkás B44 Meláché
5. sz. Tel. 6376. (10-1, 4-6)

LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET
bérendaj, eladok gyorsan. For-
duljon bizalommal a „Hámelácher”
irodához. Tulajdonos: Weinberger
Jechák, T. A., Dzengoff-u. 25.
Habitnáni. Tel. 22985. (10-1,
3-7-ig).

JERUSALEMEN LAKAST BÉ-
RELNI, vagy KIADNI AKAR?
Forduljon az évek óta kölsiseret
„EMUNA” búvatózó irodához,
Princess Mary 14., tel. 3166.

1-2-3-4-5 SZOBAS LAKASOKBAN
nagy választék. Blecher Jenő,
Jeruzsálem, Hotel Zion, tel. 3367.

ELCSERELNEM rison-leclon (Há-
póci Hámlzári) egyzóba-
komlyhas lakásmot haszvni, vagy
közvetlen körsényki lakomóra.
„Saját” jellegre a kiadóba.

KÜLÖNFÉLE

Magyarokknak 20% ENGED-
MÉNYT nyújtok mindenmü kö-
sérítménykés. Tízit két, há-
dárút, előt gyorsan. Költet-
sen javitok, új kényelet készít-
tek. Brück mükösírás, Tel-Aviv,
Meriká B44 Meláché 1.

MÜSTOPPOLAS
mint az új (g)
VADNAI-né
T. A., Allenby 83. udvar.

HASO MERNÓM CIANOZ oleo,
garanciával. Tel-Aviv, Hamelech
Kores 16. Jehuda Hálevi-Sheinkin-
saraknál.

KÖTÖTTARUGYAR
állandó összeköttetés keres
előrendül
varrodával,
női- és férfi köttit furdörühák
és pulloverek varrására.
T. A., POE 2951, „No 30” részre.

„VITON” szemfelszedő és té-
hegy a legészserűbb ajándék-
demény külföldi rokonok részére.
Képviselet: Seikowitz, Tel Aviv,
Rámbar-u. 13., tel. 6532.

Mindenféle HAZIALLAT NEVELÉ-
SET VALLALJA volt gazdáok,
Bét Dagon környékén helye van.
„Fardes” jellegre a kiadóba.

Levelézés - házasság

BARATNOM RÉSZÉRE - kedve-
sem kösüjék, 40 éves nő, kitáló
háziasszony - keresek vidéki nagy
város, jóleltű, megértő férjet.
„CHANCE” jellegre a kiadóba.

EGYEDULALLO, 58 éves öreky-
ember, némi tökével, megadóllne.
Segítő élettársamat keresem. „K-
moly” jellegre a jeruzsálemi fiók-
kiadóba.

EGYEDULALLO, intelligens nő
férjhezmenne kiforastáian jellem
emberhez 40-ig. „1/10” jelleg,
Uj Kelet, Haifa, Shapira 13.

Könyvek - Könyvtárak

VALASSZA A LEGJOBBAT! A
„H A D A S H” KÖLCSÖNKÖNYV-
TART. „HADASH” vez - elad
könyveket, asztalnak, szakköny-
veket. - „HADASH” Tel Aviv,
Hajarkon utca 4-5-ik emelet.

JO ES UJ KÖNYVEKET olvasni
a Jambor Eliseva kölskönyv-
tárásból. Tel-Aviv, Allenby 84. sz.
varban. Könyveket a legmagasabb
áron veszek.

BESZERZÉS

„MABUA”-márkás villanybúfé-
ket kaphatók karancával. Gyor-
san vízvezetékcsere, Tel-Aviv,
Sheinkin-utca 61. Telefon: 67680

Faj a lába?

FORDULJON BIZALOMMAL
S A M I R (SZMUK)
budapesti és izráeli dipl.
ortopéd cipészhez.
A legnevesebb ortopéd-orvosok
ajánlják.
Gyermekcipők készen és
rendelésre kaphatók.
T. A., IBN GABIROL U. 7
5, 12, 19-es autóbusz.
Telefon: 30608.

CHEDERAN CIPÉSZMŰHELYT
nyitottam, ahol mérik után új
cipőket és javítások vállalko:
Krausz József, Herbert Samuel-u.
Ramat Ganban udvarban.

HAFAI nép, nagy helyiséggel
rendelkezem. Ajánlatokat kérek
lehetőleg felszerelésel bíró fény-
képésztől. „1/5” jellegre, Uj Ke-
let, Haifa, Shapira 13.

Írás- és tenyértudós

SANDRA
HAIFA TEL-AVIV
El-Chanan 24 Pinker 64.
Vas. hétfő Kedd, szerda
10-19-ig 11-19-ig.

ALICE

DIPL. KOZMETIKUS
(Wien-New-York)
Armaszás 1.500
Börápolás 1.500
Bérlettel le: 20%

Különleges gép
nyakráncok eltávolítására
T. A., ALLENBY 41, III. EM.
(Bejárót: Csernicovsky u. 2)

KERESÉSEK

TABAK TUSIT Kassáról, aki
1933-34-ben alijázott (apja Ta-
bak Jakab), keresi Tabak Mená-
chem (Manó) Körösmezüről (Ja-
szina), Postacímre: Safaria.

LEBOVICZ VILMOS (Békéseszo)
fontos ügyben kösüjle címét.
Cáinner Jenő, Béc-Brák, Givát
Rokécsh, Bét Tischler.

ZÖLDI MARSELIKOT esküvői sz-
replésre keresi Trébus, Haifa, Sa-
sems-u. 4.

AKI 1944. augusztustól február-
ig a Zilberthal-tócsyárra dolgo-
zott, szíveskedjen címet külsöni
Deutsch Arankával, Kfár Szold,
Gáll Eljon.

OKTATÁS

ESTI KOZMETIKAI SZAKMER-
ZEK TANFOLYAMOK külföldi diplo-
mákra készítők. - Arke-
késelés és epiláció (diatermia)
9-6-ig. Salon „Sofy”, Tel Aviv,
Frishmann-u. 30.

**A legújabb amerikai
módszer szerint**
Uj kurzusok indulnak
január 12-ikén és 13-ikán
1. Kezdőnek, varrás-szakás.
2. Varrónak, konfekcionálók és
haladók részére gyorsított
szakmá-módszertőző kurzus.
Mérték, konfekció,
könyv, modern, pontos

LEONORE

T. A., Slomo Hamelech 72
(Alattkört mellett)
Jelentkezés naponta este 8-ig

HAIFAI apróhirdetések

DEKTEKIVEGENYI TOL a eg-
mondernbb írodásnyit minden
megnyitási SAMUEL kölskönyv-
tárásban, Haifa, Herzi-u. 7. sz.
(udvarban.) Könyveket veszek.

Gyakorlott NYAKENDÓ-VARRÓ-
NGKET keresünk állandó munká-
ra. - Krausz, Haifa, Bét-Gállim,
Aljja-u. 86/afel, a Bét Olim utca.

Dr. HUGO GOLD

HÁZASÁGKÖZVETITŐ
Tel-Aviv, Frishmann u. 7.
személyesen HAIFAN:
Vasárnap, 1955. január 9-én
Hafá, 1955. január 10-én
HOTEL „TALPOT”
Herzi-u. 61. sz. - Tel. 2753.
Fogadóórák:
délutól 11-1, délután 5-9.

GYERMEKHEGEDÜT, 1/4-est se-
resek megvételre. Ajánlatok:
Haifa, POB. 5201. címre kérek.

GYERMEKHEGEDÜT NŐ, jó bi-
sonyítványokkal elhelyezkedne. -
„1/1” jelleg, Uj Kelet, Haifa,
Shapira 13.

SZOKA: 4X4, kőszú tuss, WC,
ezeröt átadó. - Kapteschmed,
Haifa, Herzi-u. 88., udvarban.

BUTORÓZOTT SZOKA, közpuc-
san, elegáns, egész vagy fél pen-
szálval kiadó Haslembercek.
Haifa, Levantín-u. 13/Idsz.

MÜHELHELYISÉG alsóvárosban
kiadó. „1/10” jelleg, Grünber-
ger, Haifa, Shapira 13.

ULTRAMODERN rekámié (stúdió)
és kombinált szekrény, kitáló ál-
lapothban, eladó. Zuckermann, Hal-
fa, Schapira-u. 1. (udvar).

HAIFAI nép, nagy helyiséggel
rendelkezem. Ajánlatokat kérek
lehetőleg felszerelésel bíró fény-
képésztől. „1/5” jellegre, Uj Ke-
let, Haifa, Shapira 13.

HIREK

5715. Tévét 13., péntek
1955. január 7.
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 4.14
Tel-Aviv 4.32
Haifa 4.23

5715. Tévét 14., szombat
1955. január 8.
Héttizakasz: Vájeht
Hátfára:
Móhachim I, 2, 1 - 12
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 5.30
Tel-Aviv 5.26
Haifa 5.28

- Az amerikai zsidó nők
öt és fél millió fontért adtak
el izráeli könyveket. New-
Yorkból jelentik: Az izráeli
kölskönyvtények terjeszté-
sére létsült női szervezet
gyűlésén Alexandra Löventhal
beszámolt arról az igen
sikeres szerepről, amelyet a
nők töltöttek be az izráeli
fejlesztési könyveket terjeszt-
tésében. A szervezet tagjai
1954-ben 5 millió 500 ezer
font névértékű könyveket
adtak el. A terjesztésben 17
ezer nő vett részt.

- Három autó ütközött
össze. Három autókaram-
ból történt szerdán érszaga
a Tel-Aviv-hafai orszagút
116-os kilométerkövénél, a-
hol egy teherautó, egy ma-
gánkocs és egy katonai ten-
der ütközött össze. A kato-
nái kocs vezetőjét, a 41 éves
S. S. Miron örnagyot súlyos
sebesüléssel a hafai Rám-
bar-kórházba szállították,
három más sebesült elsősé-
gely nyújtás után hazabocsá-
tották.

- Megérkezett a Hadassza
elnöknője. Rose Halperin, a
Hadassza elnöknője a csü-
förtökre virradó éjjel az or-
szágra érkezett, hogy részt-
vegyen a Szochnut vezetési-
gi ülésén, amelyet január
16-án tartanak meg Jeru-
zsálemben. Rose Halperint a
luddi repülőtérén Hermann
Cvi és Mose Kol, a Szochnut
két vezetési tagja fog-
gadták.

- Az Ampal kibővítési izrá-
eli érdeklőségeit. Abraham
Dickenstein, az amerikai
„Ampal” finanszírozó társa-
ság elnöke az országba ér-
kezve, a luddi repülőtérén
kijelentette, hogy az Ampal
befektetések készült eszkö-
zölni a CIM hajóállalatra
és más ténen is fejleszteni
akarja izráeli befektetéseit.
Dickenstein tárgyalásokat
fog folytatni a Bank Hápóci,
amely az Ampal izráeli
bankjának felállításáról.

- A Zsidó Brigád tizedik
évfordulója. A hadsereg fő-
parancsnokságát Avidor al-
zadnes fogja képviselni a
Zsidó Brigád megalakításá-
nak tizedik évfordulóján
márciusban sorra kerülő „ön-
kéntesség hetének” szervező-
bizottságában. Avidor alez-
redes fogja megszervezni a
brigád önkénteseinek és a
hadseregnek telavivi parádé-
ját, amely a rámtá-gáni sta-
dionban tervezett nagyza-
basu seregszemlével fog vég-
zödni.

* Haifán az Anyák Nap-
ján rendezett kirakatver-
seny díjnyertes kirakatát
Büchler Imre dekorátor ter-
vezte és rendezte.

- Faruk fiát svájei inté-
zetben helyezik el. Genfből
jelentik: Faruk egyiptomi
exkirály és exfelesége,
Narrimannak a kislefia,
Fuad, aki névlegesen maga
is Egyiptom királya volt
apja lemondása után, rövi-
desen egy svájei intézet nö-
vendéke lesz. A három éves
kisfiú eddig az apjánál volt
és nem látta az anyját, ami-
óta az elhagyta Farukot és
visszatért Egyiptomba, hogy
újfiól férjhezmenjen. A kis
Fuadot egy Lausanne mel-
letti nevelőintézetben helye-
zik el.

Limron **למרון**
GENTLEMEN'S WEAR
T. A., SHEINKIN-U. 29.
ferfidivat-üzlete
A TÖKELETES férfiing MÉRTEK-
SZALONJA

Jeruzsálemi mozik műsora
STUDIO: KÉTSÉGEESETT PILLANAT.
May Zetterling Kirk Bogard

DAAT népszerű szépirodalmi és tudományos
könyvtára, Tel-Aviv, Rotschild 86. sz.

Olvassóink kívánságára közölsük, hogy könyvtárunkba
nagyobb könyvmennyiség érkezett. Külföldi remek-
írók; angol, francia és szoviet írók fordításai, úgy-
szintén a haladó szellemű magyar szerzők alkotásai.
Tudományos könyvtárunk is kibővült; többször
tudományos mű áll olvasóink rendelkezésére.
Tankönyvek, angol-magyar, héber szótárak fölerakata.
Vidéken könyvtárakat előnyös feltételek mellett létesítünk.
Látogatását szívesen várjuk.

LEGYEN ÖN IS A „DAAT” ELŐFIZETŐJE!

- A háztulajdonost a tető
javítási költségek felének
megtérítésére kötelezték. -
M. Rubin, a telavivi lakber
megállapító bíróság elnöke
tegnap elvi ítéletet hozott,
amely szerint a háztulajdo-
nos köteles felérésben meg-
fizetni a tetőjavítási köl-
tségeket. A felperes, a 80
éves El Gadiél, aki a Mar-
morek tuca 1. szám alatt
lakik, elmondta a bíróság
előtt, hogy kénytelen volt
megjavitatni a tetőt, mert
a víz becsöpögött a szoba-
jába, vesélyeztetett egészé-
sét és ezenfelül rövidzár-
lat is okozott. A bíróság kö-
telezte a két háztulajdonost
J. Midant és J. Govicovert,
hogy az öregembernek meg-
térítsék a tető megjavításá-
val kapcsolatos kiadásainak
ötven százalékát.

- Tízmillió dollár kárté-
ritésre 45 millióra rúgnak
az igénylők. New Yorkból
jelentik: A német kártéríté-
si kérdéseket irányító zsidó
tanács február elején fog
dönteni afölött, hogyan osz-
tassa el a különböző szerve-
tek között a nem izráeli cé-
lokra szánt kártérítési össze-
geket. A tanácsnak az idén
9-10 millió dollár fog ren-
delkezésére állni, amelyre
azonban máris több, mint
45 millió dollár összegben
emelték igényeket. A múlt
évbén 9 millió dollár osz-
tottak szét a különböző szer-
vezetek között.

- A Makkabea volt buda-
pesti zsidó egyetemi hallga-
tók köre izráeli veteránjai-
nak szövetsége közli, hogy
nem azonos azzal a Makka-
beával, amely a Háóvéd Háci-
onival és a Noár Hációni-
val együtt f. hó 8-án baráti
találkozót hirdet.

- Mit tartanak és mit nem
az oléfalvak szövetekezeti
hokjai? Az egészségügyi
hatóságok ellenőrző körü-
ljai során megállapították,
hogy az olék mezőgazdasági
településein a corchánik
nem tartanak előrendül
fontosságú élelmiszereket,
ugyanakkor viszont nagy-
mennyiségű szeszesttal talál-
ható polcaikon. A körzeti
egészségügyi hivatalok jelen-
tést készítenek a corchá-
niák üzleti módszereiről, a-
melynek alapján tárgyalás-
sokat fognak folytatni a
Hámásbir Láólével a hely-
zet megjavítására.

Paplant
A KÉSZÍTŐNÉL
Paplan, párnák átfolgozása,
töltéstitás
pelyhet, tollat a legmagasabb
áron veszek
WEINGARTEN D.
Tel-Aviv, King George 9.

Babaklinika
Celluloid és minden-
féle törött baba
javítását vállalom.
TEL-AVIV,
KING GEORGE 9.

Ivrit - Angol - Francia
nyelvet aiaposan csak a „KADIMA” nyelviskolában, T. A., Ben Jehuda 74., tanul meg.
Vasárnap, hétfőn, kedden (Jan. 9, 10, 11-én) délután 9-12, délután 4-9-ig beiratkozások
a következő pótkurzusokra: 1. fejtőtelnek (kezdek és haladók). Kurzusok a reggel és az
este minden órájában; - 2. az elemi iskolák 3. 4. 5. 6. 7. osztály; - a középsőokák
5. 6. és 7. osztályú diákjának spekkála angol és francia kurzusok a délutáni órákban.

Egy mondatban

Bagdad, (UP). — Adnan Menderes török miniszterelnök és kísérete nyolcnapos látogatásra megérkezett Bagdadba, ahol a közelkeleti védelmi szervezet kibővítésének problémáiról fognak tárgyalni, és miután Irák már elvi hozzájárulását adta a pakisztáni-török egyezményhez való csatlakozásához, Nuri Szaiddal annak lehetőségét fogja megbeszélni, hogyan lehet a többi közelkeleti államot is bevonni a szövetségbe.

Az ázsiai és távolkeleti államok Honkongban összeült gazdasági konferenciáján a Szovjetunió javasolta a kommunista Kína meghívását, de a javaslatot csak India támogatta és azt azzal az érveléssel utasították el, hogy Kína meghívása politikai kérdés, amely nem tartozik a konferenciára.

Pilot Radio az arisztokrata rádió

Az indonéziai Makasar mellett az árvizek következtében olyan méretű földcsuszamlás következett be, hogy a leomló földmennyiség betemetett egy kókuszföldet, 13 embert megölt és 30-at megsebesített.

A kommunista Kína tüzeres és légi hadereje több órán át bombázta Quemoy szigetét.

Meg nem erősített hírek szerint a Moszkvából Kelet-Berlinbe visszatérő keletnémet kulturális küldöttség tagjainak repülőgépe lezuhant és utasai szörnyethaltak.

Az Egyesült Államok UNO küldöttsége utasítást kapott, hogy tiltakozzék az algériai kerdésnek a Biztonsági Tanács napirendjére való tüzése ellen.

Tító marsall Rangoonba, Burma fővárosába érkezett, ahol 21 agyulövessel fogadták.

Tokió légitereiben tegnap összeütközött két amerikai lökhajós repülőgép, amelyek felrobantak és személyzetük minden tagja meghalt.

Gumicsizma
CIPŐK
FINNORSEAGBÓL

FB 19
פריימן-בין
FREIMANN & BIN
THE PILLARS, JERUSALEM

Tegnap is megrohanták a jeruzsálemi gyermekotthont

Hétnapos vizsgálati fogság Amrám Blau és társai ellen Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) A méá-seárimi ifjúsági klub előtt állandóan megismétlődő tüntések tegnap sem maradtak el, amikor is a közel 200 főnyi fanatikus tömeg átförtte az épület előtt kifeszített kötélpordont és csak az időközben klerkezett rendőri erősítés akadályozta meg az épületbe való behatolásukat. Tizenkét tüntetőt letartóztattak.

A Neturé Karta híveinek a Dolgozó Anyák napközi otthona előtt rendezett tegnapi tüntetés alkalmával a rendőrség 12 személyt letartóztatt. A több, mint száz tüntető elvágta a Méá Seárim-negyed vaskapuját az otthontól a Dvorá Hánevia utca szélén elválasztó kőtelet és megközelítette az épületet. Amikor a rendőrségi erősítés megérkezett, a tüntetők legnagyobb része a Méá Seárim-negyed irányába menekült, de néhányan ottmaradtak és megpróbálták még közelebb kerülni az Otthonhoz.

Ezek közül a rendőrség zenkettőt letartóztatt, majd egyet fiatal korára való tekintettel szabaddábra helyezett. Ezenkívül szabaddábra helyezték Jicchák Geigert, akit Amrám Blauval és hat másik hívével együtt a szerdai tüntetés alkalmával tartóztattak le.

A jeruzsálemi járásbíró tegnap hétnapos vizsgálati fogságot rendelt el Amrám Blau rabbi, továbbá Uri nevű fia és a Neturé Karta öt híve ellen, akiket a rendőrség azzal vádol, hogy a szerdai tüntetés alkalmával kárt tettek állami vagyonban és megsebesítettek egy rendőrtisztet és egy közrendőrt.

A jeruzsálemi városi tanács által kinevezett harmas békéltető-bizottság, amelynek feladata a fővárosi szombati tüntetések, valamint az ifjúsági otthon körüli botrányok békés rendezése, tegnap ismét ülést tartott. Az ülésen azzal a javaslattal foglalkoztak, hogy a városban jelöl-

Eisenhower beszéde

(Elsődleges cikk folytatása) mezőgazdasági termelés elegendő a belföldi és külföldi kereslet kielégítésére. Belpolitikai tere a kormány különböző javaslatokat fog terjeszteni a kongresszus elé a népjóléti, egészségügyi és munkügyi problémák rendezésére. Ezek a javaslatok a következők: 1955-ben és 1956-ban évi 35 ezer lakásegységet fognak építeni. Új kórházakat fognak építeni a szülőanyák és a gyermek iránti gondoskodás jegyében. A kormány erősebb harcot fog indítani a kábítószer csempé-

JAPÁN VISSZAKÖVEITELI a h boruban elvesztett területeit

Tokió, (AFP). Japán miniszterelnöke tegnap kijelentette, hogy február 27-én fogják megtartani az új parlament választásokat. Az új kormány politikájával kapcsolatban a miniszterelnök bejelentette, hogy Japán vissza fogja követelni azokat a területeket, amelyeket a második világhá-

Eljasár jeruzsálemi alpolgármester lemondott

A főváros is megtöltötte a dísznóhús árusítását Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy aranylag lényegtelen pénzügyi kérdésben, 3000 font ügyében a jeruzsálemi városi tanács szavazás útján úgy döntött, hogy annak kiutalására Kariv polgármester illetékes. A belügyminiszter viszont körülbelül egy évvel ezelőtt Eljasár alpolgármesterre (klál) bízta az összes városi kiadások feletti döntés jogát. A szavazás után Eljasár bejelentette, hogy a város házaán viselt minden tisztségéről lemond. Egyébként a jeruzsálemi városi tanács tegnap esti ülésén rendeletet szavazott meg, amely Tel Aviv mintájára tiltja a fővárosban a dísznóhús árusítását.

döntöttek, hogy csupán a Méá Seárimot nyilvánítsák „vallásos” negyednek, míg a város egyéb részein, így a Mácháné Jehudán is, a szombati tüntetések szokott helyén, nem tiltják el az autóközlekedést.

Porus rabbi alpolgármester, a bizottság harmadik tagja, a döntés elleni tiltakozása jeléül kivonult az ülésről.

Megkezdték dr. Rosenberg alminiszter vizsgálóbírói kihallgatását

Nurok volt postaiügyi miniszter vallomása a Svájból kapott 25 ezer dollárról

A telavivi járásbíró tegnap megkezdte dr. Jiszráél Sloimo Rosenberg népjóléti alminiszter és Juda Elinson, a Mizráchi vezető tagja bünperének előzetes tárgyalását. Ismeretes, hogy dr. Rosenberg, aki a Mizráchi képviselője, hozzájárult mentelmi jogának felfüggesztéséhez, hogy az ellene emelt vád bírói uton nyerjen tiszázást.

A tárgyalás első tanuja dr. Mordecháj Nurok rabbi volt postaiügyi miniszter volt. Cháim Kohen állami főügyész, aki személyesen képviselte a vádat, számos olyan kérdést intézett a volt miniszterhez, amely mlatt ingerült vita keletkezett.

Dr. Nurok elmondotta, hogy Svájbán a Mizráchi-nak egy magát megnevezni nem akaró barátjától 25 ezer dollárt kapott a párt céljaira. Ez az adakozó megbízta dr. Rom svájci Mizráchi-vezetőt, hogy a saja-

HERMON

TEL-AVIV, LILIEBLUM UTCA 19. Alapítva 1872-ben Vácott
TELEFON 66208

TRIKÓ, HARISNYA ÉS TRIKOTAZS NAGYBAN

A LEGOLCSÓBB beszerzési forrás GYÁRI ÁRAKON

PÉNZT LOMBARD TIFERET

elfogadható feltételek mellett azonnal folyósi ékszerre, aranyra és minden érték tárgyra
TEL AVIV, ROTSCHELD
Tel.: 4976, Allenby sarok. 31
Nyitva 8.10.3.6.

KÖNYVELÉSI IRODA FUCHS, ADÓÜGYI TANÁCSADÓ

T.A., Pinsker-u. 20
Telefon: 24216.

Bársony Rózsi megérkeett Izraelbe

Ludd, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az El-Al bécsi repülőgépével Bársony Rózsi a csütörtökre virradó éjjel megérkezett az országba. A művésznőt Gáti Dezső impresszárió kísérte, aki érte utazott az osztrák fővárosba. Mint ismeretes, Bársony Rózsi egy svájci vendég-szereplés alkalmával a színpadon könnyebb baleset érte és ezért néhány héttel el kellett halasztania izraeli turnéját. Lába még mindig gipszkötésben van, de az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a közeli napokban teljesen felépül.

A luddi repülőtéren Pásztor Béla és szintársulatának tagjai, továbbá Jozséf Gollán héber színpadi kórikus, újságírók és tisztelők lelkes csoportja fogadta. A tízórás repülés egyáltalán nem viselte meg Bársony Rózsi-

aki frissen és mosolygva szállt le a repülőgépről és hangos „sálom”-mal üdvözölte az öt lefényképező fotóriportert. A vármhatóság rendkívül udvariasan bántak a művésznővel és a határrendőrség két őrmestere megkérte, hogy melléje állhasson, amikor fényképezik.

A repülőtérről Bársony Rózsi szállodájába hajtatott. Izraeli turnéja során a három nagyvárosban kívül Bársony Rózsi a magyar oléközpontokban is fel fog lépni. A Pásztor-szintársulat, amelynek keretében a művésznő fellép, a közeli napokban fogja nyilvánosságra hozni szerepléseinek és műsorának részleteit.

Bársony Rózsi egyébként csütörtökön délelőtt látogatást tett az Uj Kelet szerkesztőségében.

Az UNO-megfigyelők dicsőreben részelték a jeruzsálemi rendőrt

aki élete kockázatával menta ki az árvizből egy elsodort arab fiú holttestét

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az UNO-megfigyelők főparancsnoka dicsőreben részesített egy izraeli rendőrt, aki utálatos elkövetés ellenében a derékig erőszékek alatt Kalkilijénél egy 16 éves arab fiút elsodort az árvíz. A fiú szülei kétségbeesve könyörögtek a transzjordán rendőrségnek, hogy kutassa fel a szerencsétlenül járt fiút. A vádi azonban annyira felduzzadt, hogy az arab rendőrök tehetetlenek voltak és ezért a fegyverszüneti bizottság útján Izrael segítségét kérték.

Az izraeli határrendőrség azonnal hozzá is fogott a kutatáshoz, de a fiút többnapos megfigyelés után sem találták meg. Tegnap délután egy utolsó kiírt felkutatásában a nagy esőzések alatt Kalkilijénél egy 16 éves arab fiút elsodort az árvíz. A fiú szülei kétségbeesve könyörögtek a transzjordán rendőrségnek, hogy kutassa fel a szerencsétlenül járt fiút. A vádi azonban annyira felduzzadt, hogy az arab rendőrök tehetetlenek voltak és ezért a fegyverszüneti bizottság útján Izrael segítségét kérték.

Lombard HACA FEN 32 kölcsönt ad

ARANY-, EZÜST-, BRILLIANS - MILVE AMAMIRA. Múgrábilval szemben.

Jáchin-Sikun B.M.

TEL-AVIV, LILIEBLUM-U. 48. III. em.
2 1/2 és 3 1/2 szobás házak, kb. 2 1/2 dunám telken, beköltözésre készen, GANÉ-JEHUDÁN, Tel-Aviv környékén. Villanyhálózat készen. Kévis megépítve.
Jó építkezés - Hideg-meleg víz - Fűtésrekrények - Csempé - Kád és egyéb kényelem.
Gyümölcsfák - Lul, 60 szárnyas részére
Kiszegítőgazdaság-felszerelés - Előkerítés.
KÉNYELMES FELTÉTELEK.
Forduljon irodánkhoz:
JACHIN-SIKUN TEL-AVIV,
LILIEBLUM-U. 48. III. em. Tel. 67221, POB. 332
Örömmel válaszolunk kérdéseire és szállítjuk ki a helyszínre.

HOH • klubszínház • Pygmalion előadásai

TEL-AVIV, január 12., Reiness-u. 6
Jegyek elővételben: Kárlisz, Allenby 31; Keszaf, Allenby 83; Bama, Ben Jehuda 53; Achim Eljájú, Herzl-utca 15.
JERUZSALEM, január 19., YMCA terem
Jegyek Káháne